

Vpl. Pyhäjärvi

Maanantai 16. syyskuuta 2013

Pyhäjärveläisyyden vaali – Karjalan puolustaja

N:o 9 58. vuosikerta

Pyhäjärvellä aidantekotalkoissa 5.8.2013 vasemmalta lukien Lari Hakanen, Pertti Hakanen, Esko Pulakka, Eino Kyykkä, Kari Äikäs, Markku Pärssinen, Ossi Huppunen, Yrjö Inkinen, Hannu Putus ja Yrjö S. Kaasalainen. Kuva: Antti Musakka.

Sankarihautausmaan aidantekotalkoot saatettiin päätökseen Vpl. Pyhäjärvellä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvosto on keväällä 2013 pitämässään kokouksessa päättänyt entisellä kotiseudulla olevan Vpl. Pyhäjärven sankarihautausmaahan aidan uusimisesta.

Toukokuussa 1994 rakennettu valkoinen puuaita on suojannut hyvin muistomerkkiä ja koko aluetta näiden vuosien aikana. Aita on maalattu jälkeensä muutaman kerran, mutta sääolosuhteista johtuen se oli tulossa elinkaarensa päähän. Vuosina 1939-1944 alueelle on haudattu 105 sankarivainajaa ja paikasta on tullut lukuisten matkaryhmien ja yksityisten henkilöiden pysähtymisen ja hiljentymisen kohde.

Talkoomatkan valmistelut aloitettiin siten, että Yrjö Inkinen ja Esko Pulakka lupasivat hommata puutavaraa uuden aidan teke-

miseen. Talkooryhmämme koostui vapaaehtoisista osajista, jotka halusivat hyödyntää ammattitaitoaan ja antaa aikaansa tämän tärkeän asian hyväksi. Keväällä pidimme kahdet talkoot Huittisissa ja maalasimme määrämittaan sahatut aitalaudat valkoisiksi. Jotta kaikki tarpeellinen tulisi mukaan, päätimme luetteloida tarvittavat työkalut ja tarvikkeet matkaa varten.

Lauantaina 3. elokuuta lähtivät Markku Pärssinen, Pertti Hakanen ja Lari Hakanen Sastamalasta ajamaan kohti itää ja Musakan Lomarantaa, jonne saapuivat myöhään illalla. Heidän tehtävänä oli aloittaa seuraavana päivänä vanhan aidan purku ja sen pois kuljetus. Antti Musakan avustuksella ja peräkärryllä työ sujui joutuisasti

ja ehtivätpä he vielä leikkaamaan ja siistimään kirkkoahon aluetta ennen pimeän tuloa.

Sunnuntaina 4. elokuuta puolen päivän aikoihin saapuivat Ossi Huppunen, Yrjö S. Kaasalainen, Eino Kyykkä, Esko Pulakka, Hannu Putus ja Kari Äikäs Huittisiin Yrjö ja Merja Inkisen kotiin Aronperäntielle. Putuksen Hannun linja-autoon lastattiin mm. 700 kpl aitalautoja, 46 kpl aitalolppua, aggregaatti, moottorisaha, maalia, pensseleitä, ruuveja 3000 kpl, kahvinkeittovalineet, muonaa, työvaatteita ja muita työkaluja listan mukaan.

Matkaan lähdettiin välittömästi tämän jälkeen Merjan, Paulan ja muiden saat-tajien hyvän matkan toivotuksin. Illalla saavuimme Vaalimaalle, jossa Venäjälle matkustavia oli runsaasti.

Suomen raja-asemalla odottelimme, mutta Venäjän puolella asiat sujuivat hyvin. Valtiosopimusta ei tarvinnut ottaa esille. Puolen yön aikoihin saavuimme Musakan Lomarantaan, jossa Musakan Antti, Markku ja Hakaset meitä jo odottelivat. Ruokailun ja päivän kuulumisten jälkeen kävimme nukkumaan.

Maanantai 5. elokuuta valkeni aurinkoisena ja lämpimänä. Aamiaisen jälkeen siirryimme sankarihautausmaalle. Ennen työn aloittamista hiljennyimme kunioittamaan sankarivainajien muistoa laskemalla yhteinen kukkalaite muistomerkille. Lyhyen tilannekatsauksen jälkeen työryh-mät aloittivat tehtävänsä.

Musakan Antti lähti kansani hankkimaan aidan vaa-

kalautoja paikallisesta liikkeestä Lari Hakasen lähtiessä mukaamme kolmanneksi. Kaupat tehtiin, mutta jouduimme hakemaan lisää lautta Käkisalmen liikkeestä.

Eino Kyykkä oli ottanut mukaan taso Laser -mittalaitteen, jolla aidan korkeuden määrittäminen sujui tarkasti ja joutuisasti Pulakan Eskon avustaessa toimitusta.

Huppunen Ossi, Kari Äikäs, Markku Pärssinen ja Hakasen Pertti ja Lari rakensivat uutta aita kiinnittäen osat ruuveilla sähköisiä ruuvinvääntimiä käyttäen. Maalaustyössä vuorottelimme.

Kuljettajamme Hannu Putus huolehti kahvin keitosta työmaalla ja osallistui ahkerasti työtehtäviin. Niinpä Yrjö Inkisen johdolla työskennellyt talkooryhmä saattoi illansuussa todeta

työiden sujuneen niin hyvin, että uutta aita oli valmistunut useita kymmeniä metrejä.

Illtaruokailun ja saunan jälkeen kokoonnuimme muistelemaan päivän tapahtumia ja tekemään suunnitelmia seuraavaa päivää varten. Illan aikana luovutimme Antille Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön isännänviirin kiitokseksi siitä ansiokkaasta työstä, jota Musakat yhdessä ovat tehneet palvellessaan matkailijoita noin 20 vuoden ajan.

Kiitossanoissaan Antti Musakka totesi työntäteisten vuosien kuluneen nopeasti, mutta isännänviirille tulee hankittavaksi lipputanko, jota ei vielä ole. Mukavaa rupattelua ja yhdessäoloa jatkoimme puoleen yöhön.

16. syyskuuta 2013

Projekti

Minun mielessäni se alkoi joku vuosi sitten, kun pidettiin maalaustalkoita. Jonkun vuoden kuluttua aita on uusittava, oli yhteinen mielipiteemme. Ei siinä mitään, teki henkisesti oikein hyvää olla mäntyisellä kankaalla kyyryssä, kontillaankin Pyhäjärven kirkkoahon laitamilla, sankarihauta-alueella. Laudat eivät ole ongelma, totesimme.

Ja niin jonakin seuraavana talvena Stihl käyntiin, kuten yleensä vuodenvaihteen tienoilla. Keväällä Matti Siuvon saha soi, sitten taapeliin ja odottamaan. Yrjö Inkisellä oli tavaraa myös. Isoa numeroa ei näistä ole tarkoitus tehdä, mutta mitään salaistakaan ei asiassa ole. Mitään laskua ei meidän säätiölle näistä laudoista koskaan tule.

Sitten sanaa hiukan kiertämään. Vai ei ole talkoohenkeä enää jäljellä! Pätkimistä, maalausta ja pakkailua etupäässä Huittisissa Aronperäntiellä. Ja sitten elokuun alussa matkaan, kuten seikkaperäisesti toisaalla tässä lehdessä kerrotaan.

Uskon tulkitsevani ryhmäläisten mielialoja oikein toteamalla, että ne olivat tämän kesän hienoimmat päivät. Omituinen yhdistelmä sankareiden muistamista, hikeä, työkalujen vertailua, juttuja ja tarinoita. Ajatella, siirsivät jatkosodan aikana vainajia tänne muusta Suomesta, ja kohtalona oli tänne jäädä. Tarinointi jatkui iltaisin. Musakalle sattui majoittumaan pari moottoripyörämiestä, jotka eivät asioista mitään tienneet. Toinen poika pyyhki silmiään yhtä mittaa. Eikä ollut allergiasta kysymys.

Meidän tehtävämme oli helppo. Esivalmisteltiin mahdollisimman paljon. Huomasimme muistelevamme ensimmäistä talkooryhmää 19 vuotta sitten. Heillä oli paljon enemmän suunnitelmista ja ihan työtäkin. Tästä ensimmäisestä porukasta moni ei ole enää joukossamme. Tällaista elämä on. Kuljetamme viestiä kappaleen matkaa, sitten tulee toisten vuoro.

Mikään ei hitsaa miehiä yhteen enempää kuin tällaiset tiiviit päivät. Eikä herkistä mieltä enempää. Useampi ukko piti paluumatkalla pieniä puheita toisilleen ja lähetti kuvia ja sähköpostiviestejä jälkeensä. Ei se ole kuulemma niin tavallista suomalaisten miesten kesken.

Kiitän minäkin vielä. Juuri tuollaisilla matkoilla syntyvät voimakkaimmat ystävyydet. Sellaisista saamme käsityksen, kun muistamme isiemme kohtaamisia sotakavereiden kanssa. Muistan eräänkin, joka sanoi minulle: "Pelättiin yhdessä tuon isäsi kanssa".

Tämä projekti on nyt hoidettu. Parin vuoden kuluttua pitää uusia toinen, paljon pienempi aita. Taapeliin jäi vielä lautoja sitä varten.

ESKO PULAKKA
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

Sankarihautausmaan aita on nyt kunnostettu talkoovoimin

Aidantekotalkoolaisille tiistai 6. elokuuta valkeni Pyhäjärvellä aurinkoisena ja lämpimänä. Aamiaisen jälkeen Hakaset ja Pärssisen Markku valmistautuivat kotimatalle, jotta ehtisivät illaksi kotiin. Kiittelimme, toivottelimme hyvää kotimatkaa ja totesimme, että he olivat yhdessä saaneet paljon aikaan.

Me muut kiiruhdimme jatkamaan tehtäviämme ja työmaa tuntui eilistä tummalta. Aurinko paistoi ja lämmitti. Kaikkea oli mitä tarvittiin. Kyykän Eino ja Inkisen Yrjö halusivat suunnitella ja rakentaa uuden portin entisen paikalle.

Osa porukasta rakensi uutta aitaa muiden maalaessa ja viimeistellessä sitä. Maali kuivui nopeasti ja hilpeä huumori siivitti työtämme. Aggregaatti pukutti tuottaen tarvittavaa sähköä. Välillä kävimme kahvilla ja voileipiä syömässä. Aita valmistui iltaan mennessä, mutta vielä oli tuo kirkon paikan aita korjaamatta ja maalaamatta.

Kaima Yrjö esitti ajatuksen: "Jos tehtäisiin tämä

homma tänään loppuun, niin huomenna ei tarvitsisi työvaatteita pukea päälle". Kaikki olivat samaa mieltä ja niin siirryimme kirkon muistomerkin luo, jonne toinen kukkalaite ensiksi laskettiin. Reilun tunnin kuluttua uusi portti oli valmis, aidan takakulma korjattu ja pensselit heiluneet niin, että koko aitaus oli saanut uuden maalin pintaan. Vielä paikkojen siistimistä, työkalut mukaan ja siinä se nyt oli.

Riensiimme uimaan, ruokailemaan, saunaan ja vielä uimaan. Pyhäjärven kirkas ja raikas vesi sai unohtamaan helteisen päivän rasitukset. Vielä lähdimme ilta-kävelyllä katsomaan työmme tuloksia ja tarkistamaan muitakin muistomerkkejä. Eino Kyykkä oli hankkinut kaksi kynttilälyhtyä mukaansa ja halusi sytyttää ne sankarivainajien muistoksi jo hämärtyvässä illassa.

Seuraavana aamuna aamutoimien jälkeen kiittelimme talon väkeä hyvästä palvelusta ja huolenpidosta

kuin myös talkoomatkan järjestelyihin osallistumisesta. Siirryimme autoon ja näimme työmme tulokset vielä kerran ajaessamme hitaasti kohti hallintokeskusta.

Kävimme Pulakan Eskon kanssa tervehtimässä kunnanjohtaja Nikolai Babinia Antti Musakan toimesta tulkkina. Nikolai oli lomamatkalla ja paikalla oli varajohtaja, jolle kerroimme terveisemme ja tiedon tehdystä aitatyöstä. Varajohtaja kertoi olevansa tietoinen työstämme ja lupasi välittää terveisemme kunnanjohtaja Babinille.

Seuraavaksi ajelimme Laatokan rantatietä Käkisalmelle, jossa lyhyen kaupunkikierron jälkeen pihdimmme Käkisalmen linnan henkilökuntaa tervehtimässä. Kahvitarjoilun lomassa vaihdoimme kuulumisia puolin ja toisin Putuksen Hannun tulkatessa.

Tämän jälkeen suuntasimme Noitermaan kautta Tiituaalle katsellen nykyisiä näkymiä auton ikkunoista ja kuunnellen matkakumppanien selostusta aikaisem-

masta elämästä ja asutuksesta.

Illaksi saavuimme Viipuriin, jossa majoituimme Hotelli Viipuriin. Seuraavana päivänä jatkunut kotimatka sujui ongelmitta, joskin Suomen rajalla Vaalimaalla jouduimme muiden tavoin odottelemaan kotimaahan pääsyä ilman näkyvää syytä.

Talkoomatkamme onnistui hyvin ja tehtävät tulivat ripeästi tehtyä. Haluan kiittää kaikkia talkoolaisia hyvästä yhteistyöstä ja työsuorituksesta kuin kaikista tuestanne tätä talkoomatkaa kohtaan. Hannu Putukselle kiitokset matkan järjestelyistä ja kuljetuksesta.

Sankarivainajien ja esivanhempien muiston kunnioitus velvoittaa meitä edelleen pitämään huolta entisellä kotiseudulla olevista muistomerkkeistämme ja niihin läheisesti kuuluvista alueista.

YRJÖ S.
KAASALAINEN

Aitalautoja ruuvaamassa Pentti ja Lari Hakanen, takana Markku Pässinen.

Antti Musakka vastaanotti Pyhäjärven isännänviirin.

Sankarihautojen sijainti selvisi maakunta-arkistosta

Reilut 20 vuotta sitten Kaarle Viika kirjoitti Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä syyskuussa 1992 uutisen, jossa kerrottiin Pyhäjärven ns. uuden hautausmaan kartan löytyneen Mikkelin maakunta-arkistosta.

– Tämä on mahdollistanut mm. vuosien 1939-1944 sankarihauta-alueen tarkemman paikallistamisen.

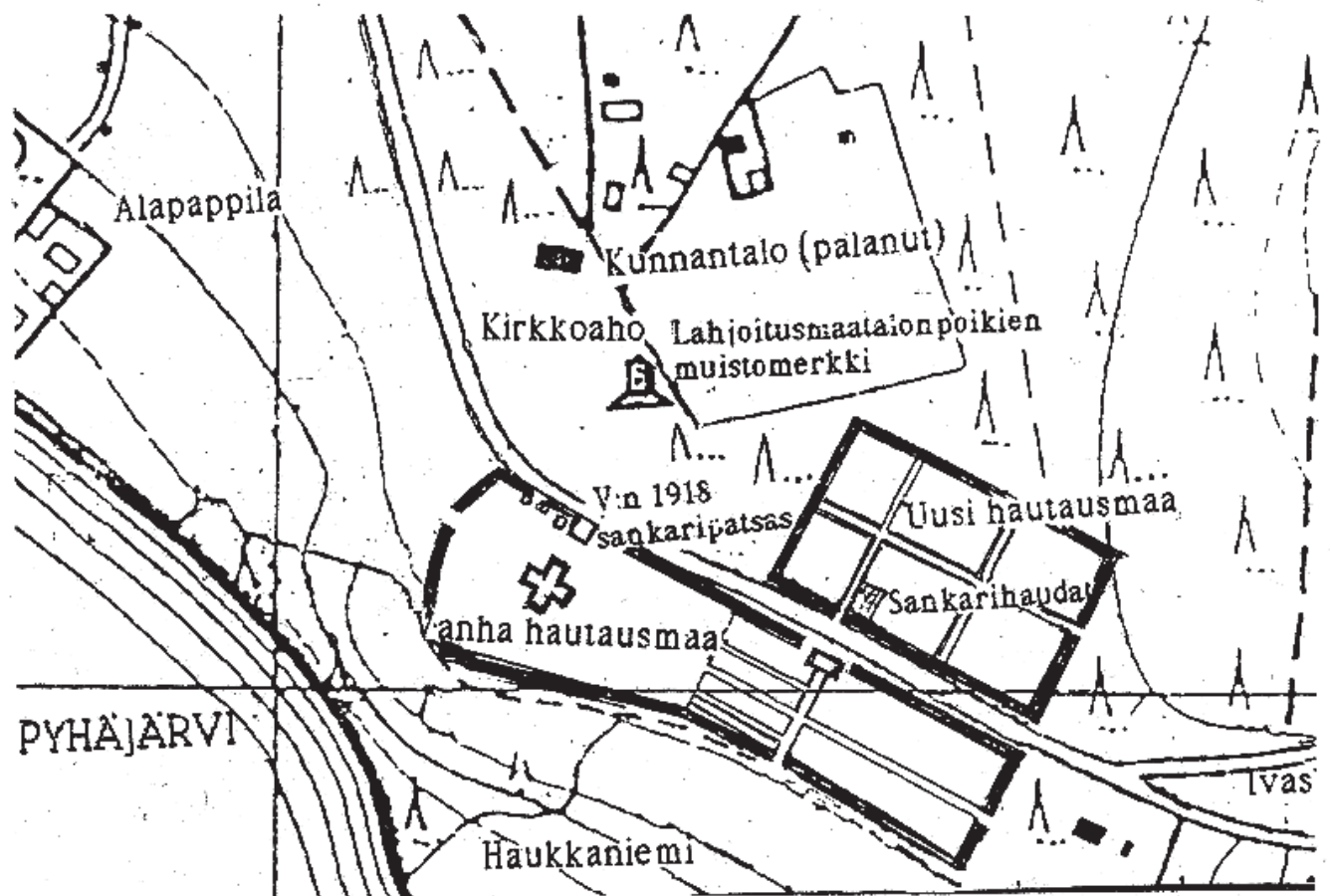
Mikkelin maakunta-arkistossa on ollut tallennettuna Vpl. Pyhäjärven v. 1929 käyttöön otetun ns. uuden hautausmaan hautasijakohtainen kartta. Tähän on merkittynä varsin tarkasti myös vuosien 1939-1944 sankarihauta-alueen sijainti.

Viika jatkaa kirjoitustaan:

– Kotiseudulla vierailevat ovat voineet todeta, kuinka hautausmaat siellä ovat viiden vuosikymmenen aikaan päässeet täysin nurmettumaan. Hautamuistomerkit ovat lähes kaikki kadonneet. Paikan päällä voidaan hahmottaa vain epämääräisiä hautakumpuja. Toisaalta hautausmaa on otettu paikallisten asujen käyttöön. Kirkon ympäristö onkin tullut jo lähes kokonaan heidän hautamuistomerkkinsä kattamaksi. Uudellekin hautausmaalle on tullut muutama hautakumpu.

– Koska tavoitteena on saada alueelle menneestä ajasta kertovat muistomerkit, on Pyhän-Säätiön (nyk. Pyhäjärvi-Säätiö) toimesta käännytty paikallisen kyläneuvoston puheenjohtajiston puoleen pyynnöllä, että siellä vältettäisiin käyttämästä vuosien 1939-1944 sankarihauta-alueen hautapaikkoja uudelleen hautaukseen. Pyyntöön on suhtauduttu ymmärryksellä.

Oheisesta kartasta näkyy edellä mainittu vuosien 1939-1944 sankarihauta-alue. Paikan päällä voidaan varsin helposti löytää hautausmaan pääsisäänkäytävän sijainti Ivaskensaareen ja Larjavaan vievän maantien vasemmalla puolella. Sankarihaudat ovat välittömästi tämän käytävän oikealla puolella ennen keskikäytävää.

Pyhäjärvi-lehti 9/1992 kertoo myös sankari-vainajien nimet.

Hautapaikan numero on tiedossa:

Nimi Haudan numero

Jalo Kauko	104	Matikainen Leo	220
Lampinen Anselm	106	Matikainen Eemil	220
Heikkonen Eino	107	Hämäläinen Arvo	247
Pelkonen Leo	108	Kukko Toivo	248
Hiiri Heikki	109	Kuisma Teuvo	249
Käyhkö Martti	110	Maaranen Eero	251
Kaasalainen Yrjö	112	Henttonen Sulo	252
Hopia Janne	113	Komulainen Kalle	254
Hopia Vilho	114	Ujas Arvi	256
Pulakka Viljo	116	Murotie Jorma	257
Lappalainen Heikki	117	Äikiä Toivo	259
Kyykkä Eino	118	Rampa Kalervo	261
Herra Eemil	119	Kukko Tuomas	262
Tikka Mauri	121	Turunen Erkki	263
Hanski Pauli	149	Kaasalainen Aarne	265
Silventoinen Matti	150	Lappalainen Toivo	266
Seppänen Lauri	151	Musakka Jaakko	267
Niukkanen Jaakko	152	Musakka Toivo	267
Hankkila Arvid	153		
Kaasalainen Henrik	155		
Hupponen Gunnar	159		
Äijö Toivo	161	Seuraavien sankari-	
Äijö Johannes	161	hauta- ja haudattujen	
Kaasalainen Antti	162	hautapaikan numero	
Hietanen Johannes	163	ei ole tiedossa	
Hietanen Yrjö	164		
Karvinen, Ture	168	Halonen Juho	
Vikström Yrjö	170	Hoikkala Teuvo	
Rampa Aleksanteri	198	Hynninen Toivo	
Papunen Hugo	200	Hännikäinen Alvar	
Kaikkonen Tuomas	202	Ihalainen Armas	
Sirkiä Kauko	203	Ijas Aarne	
Tikka Vilho	204	Kiuru Johannes	
Tokkari Veikko	205	Kukko Arvo	
Paajanen Johannes	206	Kuparinen Eino	
Puputti Pentti	207	Loponen Johannes	
Koiranen Aarne	208	Musakka Antti	
Rähmönen Alvar	209	Musakka Eelis	
Papunen Uuno	210	Mustonen Severi	
Tyni Rauni	211	Pärssinen Uuno	
Lamberg Albin	212	Raineranta Armas	
Kokkonen Ensio	213	Tomperi Johannes	
Inkinen Yrjö	214	Äikäs Heimo	
Rampa Eero	215	Laulajainen Arvi.	
Kaasalainen Erkki	216		
Tomperi Antti	217		
Hiiri Ilmari	218		
Kähönen Antti	219		

25	74	123	172	221	270	319	368
24	73	122	171	220	269	318	367
23	72	121	170	219	268	317	366
22	71	120	169	218	267	316	365
21	70	119	168	217	266	315	364
20	69	118	167	216	265	314	363
19	68	117	166	215	264	313	362
18	67	116	165	214	263	312	361
17	66	115	164	213	262	311	360
16	65	114	163	212	261	310	359
15	64	113	162	211	260	309	358
14	63	112	161	210	259	308	357
13	62	111	160	209	258	307	356
12	61	110	159	208	257	306	355
11	60	109	158	207	256	305	354
10	59	108	157	206	255	304	353
9	58	107	156	205	254	303	352
8	57	106	155	204	253	302	351
7	56	105	154	203	252	301	350
6	55	104	153	202	251	300	349
5	54	103	152	201	250	299	348
4	53	102	151	200	249	298	347
3	52	101	150	199	248	297	346
2	51	100	149	198	247	296	345
1	50	99	148	197	246	295	344

Viivalla rajattu alue on v.1939-44 sankarihauta.

Muistokirjoituksia

Tuomo Äikäs 3.4.1935-11.5.2013

Tuomo-serkkumme syntyi Sakkolassa lähes 80 vuotta sitten, syntymäkotini sijaitsi Sakkolan ja Pyhäjärven rajamailla. Tuomon vanhemmat, äiti Helmi o.s. Karonen ja isä Toivo Äikäs Vpl Pyhäjärveltä.

Tuomo lähti Helmi-äitinsä ja siskojensa Sinikan ja Helyn kanssa evakkoon ja mukana oli myös Karosen mummo. Sakkolan asemalla Tuomo hävisi, kauempana kuului kysymys, kenes poika sie uot. Kysymykseen kuului selkeä vastaus ja vielä kuuluvalla äänellä, äitin poika, enää tuota vastausta ei kuulla.

Vanha valokuva, jossa Tuomo on siskojensa kanssa evakossa, on pysäyttävä. Se saa jättelemaan tuota aikaa ja varsinkin lasten tunteja, tuosta on aikaa vain muutama vuosikymmen, "miehen ikä".

Tuomon Helmi äiti kertoi, miten oli evakkoon lähtiessä ottanut valokuvat mukaan, mutta harmiteltiin, että pitkö nuokin ottaa painoksi. Jälkeenpäin hän oli kiitollinen, että oli ottanut ne mukaansa, ne olivat myöhemmin Tuomolle osa hänen lapsuuttaan ja identiteettiään.

Tuomon kuten monen muunkin lapsuus meni evakossa "vieraila poluilla, oudoilla ovilla". Hän asui 26 eri paikassa. Loruusvuodet kuuluivat Lempäälässä ja Keuruulla, missä tapasi vaimonsa Pirkon. Työvuodet he asuivat Jyväskylässä ja pääkaupunkiseudulla.

Kuusiikymmentä luvulla hän ajoi turistibussia Italiaan ja Ranskaan, noista matkoista riitti muistelemista. Nuorena miehenä Tuomo toimi autonkuljettajana ja myöhemmin Valon "soramontulla" eri tehtävissä. Pitkän työuran hän kuitenkin teki Mitta Kojeessa, joka valmistaa väestösuojeluun liittyviä laitteita.

Eläkkeelle jäätyään hän muutti vaimonsa Pirkon kanssa Tampereelle, Tuomon poikavuosien maiseen.

Tuomo oli kummisetäni poika ja isäni kummipoika, joten me olimme "kummipoikakaimoja". Hän oli evos- ja automies ja sai ensimmäisen ajokortin erikoisluvalla jo 16-vuotiaana. Tuomo opetti minullekin monia automiehen niksejä. Hän oli huumorimies, matkaaaja, kilpailija ja vedonlyöjä, kaikki tuo tapahtui pilke silmäkulmassa. Milloin kannettiin 35 kg kalareppua Norjan vuorilla, milloin sovitettiin tynnyreitä kuplaan tai purettiin kuplan moottoria pimeässä. Joskus työkaverit pitivät avantoa koko talven avoinna, jotta Tuomo pääsisi jokapäiväiselle uinnilleen. Työkaverit eivät enää seuraavana syksynä uusineet vetoa.

Kaksi tapahtumaa olivat Tuomolle yli kaiken, Kuninkuusravit ja Eläintarhan ajot, muut menot sovitettiin näiden mukaan. Kuninkuusraveissa käytiin usein samalla porukalla. Tuomon serkku, Esko Sipponen oli jo 60-luvulla rakentanut kuorma-autonsa lavalle "asuntoparakin", jossa yövyttiin ja laitettiin ruokaa. Tuo lieene ollut kimmoke asunto-autoiluun. Tuomo aloittikin vaimonsa Pirkon kanssa asuntoautoilun jo 80-luvulla. Matkat suuntautuivat usein pohjoiseen, kuten jokavuotiselle lakkareisulle. Tästä harrastuksesta he luopuivat vasta muutama vuosi sitten. Tuomo harrasti myös avantouintia nelisenkymmentä vuotta, hän oli joka aamu Tampereen Tammerkoskessa aamu uinnilla. Olipa hänen uinti jäiden seassa kuvattuna Finnairin mainoslehdessäkin.

Minulle on erikoisesti jäänyt mieleen yhteinen matkamme 90-luvulla Vpl Pyhäjärvelle. Teimme matkan kahdestaan, vaikka meno ja paluu tapahtuikin yhden seurueen mukana. Kuljimme Tuomon lapsuuden maisemissa, joista hänellä oli yhdeksänvuotiaan muistikuvat matkassa. Tuolla matkalla hän muisteli asioita alle kymmenvuotiaan pojan silmin, se oli minulle ainutkertaista.

Tuomo oli seurallinen ja avoin ihminen. Kun hän muutti uudelle paikkakunnalle, kului vain hetki kun uusi tuttavapiiri oli koossa. Hän auttoi ja neuvoi aina kaikkia kanssaihmisii.

Tuomo joutui viimeiset kuukaudet turvautumaan sähköpyörätuoliin, jota hän tekniikasta kiinnostuneena esitteli kaikille. Hän suunnitteli miten kulkee kesän tultua sillä "kylillä" ja lupasi vielä, että tulevat kesällä omalla autolla vieraisille. Nuo suunnitelmat eivät toteutuneet, vaikka uskoa tulevaan oli loppuun asti.

Me kaikki tunsimme Tuomon auttavaisena, ystävällisenä ja kohteliaana herrasmiehenä.

Tuomon matka on nyt päättynyt Helsingin pitäjän kirkon hautausmaalle äidin ja isän viereen.

Äitin poika on saapunut matkansa päähän.

Tuomo serkkua lämpimästi muistellen

KARI ÄIKÄS

Kirkonsanoma

Jos osaisi kiittää

On tavallinen työpäivän aamu, vien koiran lenkille läheiseen metsään. Päästän lapinkoiran irti polulle ja alan miettiä päivän työjuttuja. Jostakin etumaastosta kohoo iso lintu, liittää änettomasti ja laskeutuu polun varren puuhun.

Olen nähnyt saman linnun lentävän aiemminkin puiden suojassa, nyt pääsen katselemaan sitä hetken aikaa ihan läheltä. Iso pöllö, todella iso! Lintu katselee koiran suuntaan ja jatkaa sitten matkaansa. Kotona varmistan lajin viirupöllöksi.

Pieni kohtaaminen metsäpolulla tuo työpäivään uuden sävyn. Yritän tallettaa kokemuksen syvälle si-

impääni, tulevien sateisten ja tuulisten aamujen varalle.

Muistat sen Luukkaan kertomuksen, missä Jeesus kohtaa ja parantaa kymmenen spitaalista miestä. Vain yksi heistä palasi kiittämään Jeesusta parantumisestaan – samarialainen mies. Sairautensa ohella hän oli muutenkin valtaväestön karsastama. Erilainen kulttuuri ja uskonto herättivät tuolloinkin epäluuloa. Mutta hän oli se ainoa, joka muisti kiittää.

Kertomuksen lopuksi Jeesus lähettää miehen kaan ja sanoo hieman arvoituksellisesti: "Uskosi on sinut pelastanut". Tämän

voisi ymmärtää niin, että kiitoksella ja kiittollisuudella on aivan keskeinen paikka uskossa. Että uskolla ja kiittollisella elämänsenteellä on syvä yhteys.

Kun omaa elämää katsoo taaksepäin, monenlaistahan sieltä löytyy. Elämän iloa, jonka arvon on monta kertaa vasta jälkeenpäin ymmärtänyt. Myös niitä vaikeita hetkiä ja tapahtumia, jotka mieluiten unohtaisi.

Ehkä omien kokemustemme kautta osaamme jotenkin kuvitella sitä, miten sairaus tai toisten ihmisten ennakkoluulot vaikeuttavat elämää. Aavistamme, missä maastossa

kiitollinen samarialainen oli joutunut aiemmin kulkemaan.

Osaaisinko siis hyväksyä sen, että tällaista elämäni on tähän asti ollut. Ei se ole ollut aina helppoa tai täydellisestä. Mutta kaikessa tässä Jumala on kulkenut kanssani. Ja ehkä Hän kulkee tulevinakin päivinä.

Jos osaisi kiittää sen veran, että varjeltuisi elämää sammuttavalla katkeruudella. Osaaisi kuiskata edes hiljaa: "Kiitos elämästä".

JUKKA
JORMANAINEN
kappalainen,
Pirkkalan seurakunta

Erkki Äikäs muistoissamme

Erkki-setämme syntyi Vpl Pyhäjärven Tiitualla v. 1929 perheen nuorimpänä, kahdentenaista lapsena. Isä Jooseppi Äikäs kuoli jo v. 1934. Erkki jäi isästä orvoksi viisivuotiaana, joutui evakkoon ja itsenäistymään varhain. Äiti Helena o.s. Nousiainen oli iäkäs ja pahnahanpohjimmaista hoidettiin usein sisarusten toimesta. Vanhin veljeksistä Toivo oli jo perustanut perheen, joten toiseksi vanhimasta veljestä Viljamista (s. 1911) tuli Erkkille isän korvike. Rauha-sisko otti Erkin sodan ajaksi luokseen Kuopioon, tuosta ajasta Erkillä oli hyvät ja lämpimät muistot.

Isä Joosepin varhainen kuolema, lapsuuden kodin menetys, sodan arvet ja siellä täällä asuminen jätti varmasti pieneen poikaan sellaiset kipeät muistot, joita voimme vain arvailla.

Elisenvaaran pommitus on vaiettu murhenäytelmä ja josta on vain 70 vuotta. Suomen historiassa 20.6. 1944 on traaginen päivä. Menetimme Viipurin ja yli 150 ihmistä sai surmansa hetkessä, kun vihollisen koneet pommittivat Kurkijoen Elisenvaaran asemaa. Kuolleet olivat pääosin siviilejä, naisia ja lapsia. Pommikoneet yllä ja härkävauhun ovet lukossa, sen kokeminen lieenee kokemuksesta kauheimpia. Erkki 14-vuotias poika oli yhdessä tällaisessa vaunussa, joten hän oli omakohtaisesti kokenut nuo kauhun hetket.

Erkki joutui välirauhan aikana osallistumaan sotavankien kanssa miesten töihin. Samalla hän vartioi vankeja sekä saattoi heidät vankeileirille kivääri mukanaan. Toinen vangeista, Nikolai nimeltään, oli hyväntahtoinen ja he tulivat keskenään hyvin toimeen. Erkki opetti Nikolain ajamaan polkupyörällä, näin Erkin ei tarvinnut saattaa häntä hevosella vankileirille.

Erkki aloitti koulun Karjalassa, yhteiskoulun hän

kävi Kuopiossa ja pääsi ylioppilaaksi Tampereella, jossa hän meni ensin "väärrään" kouluun. Hän pääsi kuitenkin puhumalla halumaansa kouluun "Res-suun", jossa voisi lukea pitkän matematiikan, tosin ensimmäinen vuosi kului varapaikalla sivupöydässä.

Diplomi-insinööriksi hän valmistui Helsingissä, jonne jäikin asumaan ja perusti perheen sekä teki pitkän uran VTT:llä. Opiskeluajoina Erkki oli kesätyössä Saksassa ja toi sieltä henkilöautoja, joista Suomessa tuolloin oli pula.

Saunaseura oli Erkkille rakas harrastus ja rentoutumistapa tutkia ja kehittää saunoja ja saunomista, joten meillä kotona kokeltiin usein erilaisia saunomiseen liittyviä asioita.

Minulle Erkki-setä oli kuin isovelji, joten lapsuudestani on monet hyvät muistot, jotka liittyvät häneen. Päällimmäisenä tulee mieleeni hänen tuliaiset, jotka usein olivat hedelmiä. Tänä päivänä nuo tuliaiset tuntuvat vaatimattomilta, mutta 50-luvulla ja varsinkin maaseudulla hedelmiä ei ollut saatavana.

Veljessarjan toiseksi nuorin, Heimo, oli Erkkille erittäin tärkeä. Olen tutustunut Erkin ja Heimon sodanai- kaiseen kirjeenvaihtoon, niissä käsiteltiin varsin arkisia asioita. Heimo kaatui toukokuussa 1944, kun oli palaamassa partioretkeltä.

Kuolema yllättää ja meiltä jää aina jotakin sanomat-

ta. Minulta jäi Erkkille kertomatta, että lähden kesällä Vpl Pyhäjärvi-Säätiön toimesta kunnostamaan sankarihautausmaata, jossa hänen veljensä Heimo lepää, kotiseudun mullassa, mutta vieraalla maalla.

Siitä on vain hetki, kun Erkki ja kaikki sisarukset olivat läsnä, täynnä uskoa paremmasta huomisesta, mutta surullisia menetetyistä kodista ja koti-Karjalasta. Tuohon kaikkeen liittyi silloin paljon pelkoa Suomen ja meidän tulevaisuudesta. Me tämän päivän ihmiset emme aina saata käsittää kaikkea sitä kärsimystä, surua ja murhetta, jota edellinen sukupolvi on joutunut kantamaan sisälleen aina hautaan asti. Toisaalta ne kokemukset ovat

ehkä meidänkin perimäsämme.

Erkki poistui keskuudestamme sisarusparven viimeisenä. Me seuraava sukupolvi olemme nyt vetovastuussa, meillä ei ole enää setiä tai tätejä, joilta kysyä menneestä ajasta koti-Karjalassa. Vaikka internet on tietoa pullollaan, meiltä on nyt kadonnut kaikki se hiljainen tieto.

Muistan Erkkiä kuten kaikkia edesmenneitä sukulaisia kiitollisena ja nöyränä meidän hyväksemme ja edestämme tehdystä työstä. Erkin äidin, mummon Helenan lempivirren 555 myötä "Oi Herraluoksein jää, jo ilta on" Erkki-setää lämpimästi muistaen

KARI ÄIKÄS

Tommi Sulahder, Erkki Äikäsen vävy, on tehnyt aiemmin Helsingin Sanomissa julkaistun muistokirjoituksen. Siinä kerrottiin mm. Erkki Äikäsen sauna- ja radioharrastuksista:

LVI-tekniikan parissa työuransa tehnyt professori Erkki Äikäs oli lapsuudesta asti kiinnostunut tekniikasta. Palava tekniikan into ajoi hänet opiskelemaan teknilliseen korkeakouluun Helsinkiin. Äikäs valmistui diplomi-insinööriksi 1958. Jo opiskeluaikana Äikäs työskenteli Valtion teknillisessä tutkimuskeskuksessa, johon hän jäi tekemään työuraansa – ensin assistenttina, sitten tutkimusinsinööriä ja vuodesta 1972 lähtien LVI-tekniikan laboratorion johtajana ja professorina. Tässä tehtävässä hän edisti kahden vuosikymmenen ajan suomalaista LVI-tekniikkaa jäaden eläkkeelle 1992.

Työssään hän törmäsi usein myös rakkaimman harrastuksensa – saunan – rakennusteknisiin kysymyksiin. Hänen johtamassaan laboratoriossa oli myös tutkimussauna, jossa kehitettiin muun muassa saunan ilmastointiin liittyviä tekijöitä. Sauna oli Äikäkselle sydämen asia. Hänen tunnettiin yhtenä keskeisenä suomalaisen saunan kehittäjänä. Saunan tekniset yksityiskohdat ja siihen liittyvät innovaatiot olivat keskeisessä osassa myös Äikäksen kesäaunalla Vihdissä. Siellä hän muun muassa suunnitteli ja rakensi ensimmäisen telttasaunan.

Äikäs oli mukana useissa saunaa koskevissa tutkimuksissa, joissa tarkasteltiin muun muassa lämpötilan vaikutusta ihmisen kehoon. Nämä tutkimukset kiinnostivat 1960-luvulla Yhdysvaltoja keskellä kuuminta avaruuden valloitusbuuria, jonne hänet kutsuttiin asiantuntijana kertomaan tutkimuksistaan.

Työuransa aikana Äikäs toimi Suomen Sauna-Seura ry:n tutkimuslaboratorion johtajana ja Suomalaisen Saunan Tutkimussäätiön varapuheenjohtajana. Suomen Sauna-Seuran kunniajäsen hänestä tuli 1989. Äikäs arvosti saunaa sen eri muodoissaan, mutta savusauna oli saunoista voittamaton. Aktiivisena saunan kehittäjänä hän oli mukana suunnittelemassa tasavallan presidentin Mäntyniemen virka-asunnon saunaa.

Vaikka sauna oli Äikäsen rakas harrastus, teknisistä laitteista rakkain hänelle oli radio. Jo lapsena hän purki radioita ja tutustui niiden tekniisiin yksityiskohtiin. Lähiperheen lisäksi radio oli Erkki Äikäsen vierellä hänen viimeiseen elinpäivään asti.

Sankarivainajia muistellen

Isän kuolemasta 70 vuotta

Pyhäjärvi-juurisen Pekka Laulajaisen isä Arvi Laulajainen haavoittui ja kuoli haavoihinsa 21.8.1943. Tapahtumasta on siis kulunut 70 vuotta.

Pekka Laulajainen piti tänä keväänä Laitilan sankarihautoilla 19.5. Kaatuneiden muistopäivän puheen, jossa hän kertoi muistelyksiaan myös omasta isästään:

Kunnioitetut sotiemme veteraanit, tukijärjestöjen jäsenet, sotaorposisareni ja -veljeni, hyvät naiset ja herrat! Olemme jälleen kevään ollessa kauneimmillaan kokoontuneet tänne sankarihautojen äärelle kiitollisin ja kunnioittavin mielin niiden rakkaitemme muistoa kohtaan, joiden velvollisuudentunto ja uhrimieli ovat tehneet mahdolliseksi sen, että siniristiliput saavat yhä hulmuta vapaan, itsenäisen isänmaamme tunnuksena, ja tuovat tähänkin hetkeen juhlan lisän.

Meillä useimmilla lienee ajatuksissamme yksi määrittänyt nimi, joka usein liikkuu mielissämme. Teillä veteraaneilla se voi olla aseveli, joka otettiin siitä viereltä pois.

Rintamanaiset saattavat muistaa jonkin haavoittuneen viimeiset hetket. Sotaleskillä ja meillä sotaorvoilla se on tietysti aviomies ja isä. Kukin heistä on antanut oman kalliin uhrinsa, ja sitä me muistellemme nöyrän kiitollisina.

Pyydän keskittyä lyhyesti niihin 70 vuoden takaisiin muistikuviiin, jotka isästä ovat jääneet 9-vuotiaan poikasen mieleen – isän kirjeistä saaduista tiedoista täydennettynä.

Isäni palveli talvisodan päivät Taipaleenjoella konekiväärimiehenä. Äiti on säilyttänyt kaikki isän sodanaikaiset kirjeet, ja niistä pääsee hyvin aistimaan, mitä suomalaisen miehen, aviomiehen ja pienten lasten isän ajatuksissa liikkui, kun viimeinen hetki saattoi olla edessä milloin tahansa. Kirjeissä korostuu aina samat asiat: huoli vaimon ja poikien selviämisestä – meitä oli kolme, minä 5,5 vuoden, keskimääräinen 3 vuoden ja nuorin 5 kk:n ikäinen. Huolen aihetta lisäsi vielä se, että olimme joutuneet lähtemään kotoamme Karjalasta evakkoon täysin vieraisiin oloihin kauas Pohjanmaalle.

Rintamaoloista ei tietysti voinut kovin paljoa kirjoittaa – eikä isän kirjeiden joukossa ole kuin pari, joissa sensuuri on pyyhkinyt jotain yli. Myöskään oman selviämisen epävarmuudella ei kirjeissä näemmä tahdottu murehduttaa kotiväkeä, vaikka vihollinen oli koko ajan siinä silmien edessä. Ikävä ja kaipaus päästä jälleen rakkaattensa luo tuli kirjeistä luonnollisesti selvin sanoin esille.

Ja tietysti huoli isänmaan kohtalosta mainittiin usein. Kun vastassa oli mahtava vihollinen, ja omat voimat tunnustettiin vähäisiksi, oli luonnollista, että apua etsittiin sieltä, mihin oli lapsuudesta lähtien totuttu – Kaikkivaltialta Jumalalta: "Ei Jumala voi antaa Suomen joutua hukkaan, kun me turvaudumme hänen nimensä" – "Rukoilkaa, kylä täälläkin rukoillaan", tämänkaltaiset olivat usein toistuvia kehoituksia Talvisodan aikaisissa kenttäpostikirjeissä.

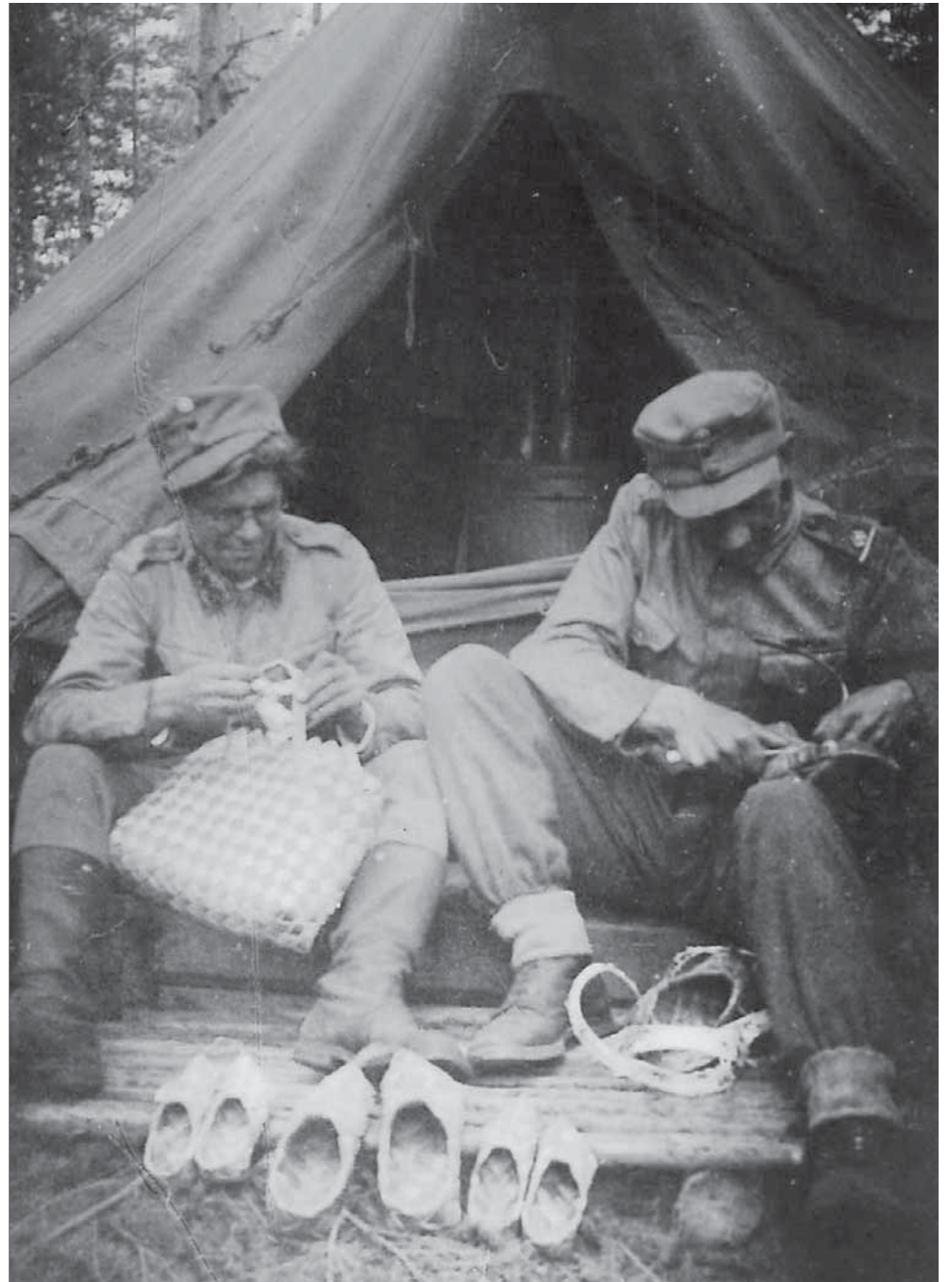
Jatkosodan aikana isä palveli koulutustehtävissä kauempana rintamalinjoista, ja se kuvastui myös kirjeitten sanomassa. Vaikka kuoleman vaara ei ollutkaan yhtä todellinen kuin Taipaleenjoella, näissäkin kirjeissä muistutettiin usein sotatoimien vaarallisuudesta: "Täällä voi sattua mitä tahansa". Ja aivan kuin lähtönsä aavistaen siinäkin kirjeessä, jonka isä kirjoitti kolme päivää ennen kuolemaansa, oli tuo varauksellinen viesti.

Isä haavoittui kuolettavasti taisteluharjoituksissa Lahdenpohjassa sinä päivänä, jolloin hänellä juuri piti alkaa tavanomaista lomaa pitempi työlooma, ja siksi tuo surusanoma tuntui sitäkin raskaammalta.

Viimeisen leposijansa isä sai kotikirkkonsa Vpl. Pyhäjärven sankarihautausmaalta, jonne ehdittiin jatkosodan vuosina haudata kaikkiaan yli 100 sodan uhria. Perestroikan jälkeen tuo hautausmaa on voitu kunnostaa, ja sinne on pystytetty punagraniittinen muistokivi – kotiseutumatkien suosikkikohde.

Tässä oli lyhyesti yksi viime sotien sankaritarina, yksi tuhansien joukossa. Myös kukin tuonne sankaripatsaan reunakiveen kaiverretuista nimistä kätkee taakseen omansa – yhtä arvokkaan.

Palaan vielä isän muistoon runon säkein. Runo on kirjoitettu ja julkaistu Pyhäjärvi-lehdessä 20 v. sitten, kun isän kuolemasta oli kulunut 50 vuotta – nyt viimeinen säe tähän hetkeen päivitettyinä.

Arvi Laulajainen (vas.) on askartelemassa Sortavalan kaupungin lähellä Lahdenpohjan harjoitusleirillä kuolinpäivänään 21.8.1943. Tuohikassi, hieman keskeneräisenä, ja virsut tulivat kotiin, mutta ovat monissa muutoissa kadonneet.

Isän muistolle 2013

Oli lauantaiehtoo silloin
aikana ohranleikkuun,
kun kotimme viesti saapui
– äiti parahti itkuun.

Näen peltokärryt tiellä
arkku valkea lastinaan;
vaimo vähäinen perässä siellä
musta huntu kasvoillaan.

Monta muistoa mieleeni nousee
– isä tutussa hahmossaan
pellolla, pihalla puuhastelee,
kengät kopistaa porstuaan;

– on kalaan lähdetty kaksin,
apumies kokkaan uinahtaa;
– talvipilkillä monin varoituksin,
tuura avantoon solahtaa.

Hautajaispäivä on tullut,
monet ystävät tavataan.
Aseveljillä harmaat nutut
– kunnialaukaus kajahtaa.

Vuodet vierii, vuosikymmenet,
menneet ajat kultaan puetaan.
Monet unohtuu ilot, murehet
– isän muisto ei milloinkaan!

Vaikka mennyt on monta vuotta
ilman tukea käden turvallisen,
kuitenkin olen saanut luottaa
apuun Isän Taivaallisen.

Isä, kuullut oon – kerrotaan:
uhrikuolemas' olikin turhaan.
– Ei, ei ollut se turhaan, ei suotta!
Sen kertovat menneet
seitsemänkymmentä vuotta!

PEKKA LAULAJAINEN
Arvi Laulajaisen vanhin poika
Salitsanrannan kylästä

Merkkipäiviä

90 vuotta täytti 14.9.2013 Varpu Pappinen Järvenpäässä. Hän on lähtöisin Pyhäjärven Yläjärveltä.

Juha-Pekka ja Viivi Hautamäelle Ikaalisiin syntyi 3.6.2013 esikoispoika, joka sai nimekseen Jouko Toivo Johannes. Jouko on Pyhäjärveltä kotoisin olevan Airi Hamarin (os. Laulajainen) tyttärenpojanpoika. Kuvassa kaikki neljä sukupolvea: Airi Hamari, Juha-Pekka ja Jouko Hautamäki, Hannele Hautamäki. Kuva: Viivi Hautamäki.

Pyhäjärvi-lehti julkaisee
joka numerossa tietoja
perhetapahtumista, kuten merkkipäivistä,
edesmenneistä ja valmistuneista.
Muistathan kuitenkin aina kysyä
asianosaisilta luvan tietojen julkaisuun.

Tilaa Pyhäjärvi-
lehti omaksi,
ystävälle tai
sukulaiselle
lahjaksi
p. 040 730 2622

Vpl. **Pyhäjärvi**

Teimme pyhiinvaellusmatkan Konevitsan luostariin

Lähdimme matkaan tyttä-
reni kanssa. Samalla pien-
ryhmämatkalla olivat Kor-
pilahdelta myös Salme
Nurminen tyttärensä ja
hänen kahden tyttärensä
kanssa. Tunnettiin Salmen
kanssa jo lapsuudesta ja
olemme vanhoja rippikou-
lukavereitakin. Omat juu-
reni ovat Sortanlahdessa,
mistä laiva Konevitsan saa-
relle lähteen. Salme sen si-
jaan on asunut ja käynyt
koulunsa saarella.

Pääsin käymään entisellä
kotipihallani, josta ei ole
jäljellä kuin isäni tekemä
maakellari ja äitini istutta-
mat ruusupensaat ja tieten-
kin rakkaita muistoja.

Asuimme punaisen ho-
telliin asuntolassa, mikä si-
jaitsee luostarin kehän ul-
kopuolella. Huoneet olivat
vaatimattomia, mutta siis-
tejä. Huoneissa ei ollut säh-
köjä ja käytävillä oleviin
vessoihin tulee vain kylmä
vesi. Suihkua tai muuta pe-
sutiloja ei ole, mutta hyvin
parjasimme.

Luostarissa asuu 17
munkkia vakituisesti. Ny-
kyisin luostaria johtaa Iku-
meeni Aleksander, joka ei
nyt ollut paikalla, vaan va-
rainkeruumatkalla.

Ruokailimme kolme ker-
taa päivässä munkkien
kanssa yläkiitassa. Yleensä
ruokailua edelsi jumalan-
palvelus ja se tapahtui tie-
tyn kaavan mukaan. Mun-
kit siunasivat ruuan ja kel-
loa soittamalla antoivat lu-
van sekä pää- että jälkiruu-
an nauttimiseen. Ruokailu
tapahtui hiljaisesti, koska sen
aikana lukija lukee raama-

tullisia kertomuksia. Mun-
kit eivät syö lihaa, joten
söimme puuroja ja kasvis-
ruokaa, se oli maistavaa ja
hyvää. Luostarilla on myös
oma leipomo, pöydässä oli
aina tuoretta leipää. Jälki-
ruokana oli teetä tai kom-
pottia (hedelmämehua).
Kerran saimme myös pik-
kuleipiä ja karamelleja.

Ympäri vuoden Kone-
vitsassa käy sekä suomalaisia
että venäläisiä vapaaeh-
toistyöntekijöitä, kuten
muistakin maista Konevit-
sa ry:n järjestämällä työlei-
rillä. Myös tyttäreni käy tääl-
lä miehensä kanssa vuosit-
tain vapaaehtoistyössä, olen
siitä iloinen, että he kulke-
vat jalkaini jäljissä.

Konevitsa on ortodok-
siluostari. Jumalanpalveluk-
set ovat pitkiä ja juhlavia.
Luterilaisen silmin palve-
luksen liittyä paljon kau-
nista musiikkia. Jokainen
ortodoksi on jo lapsesta
oppinut ristinmerkin teke-
misen, kumartamisen ja
ikonin suutelun. Palveluk-
seen osallistui ilahdutta-
van paljon lapsia, koska
saarella oli menossa lasten-
kotilasten kesäleiri. Palve-
lukset tapahtuivat korjatus-
sa alakirkossa, jossa on run-
saasti kauniita ikoneja kul-
latuin koristein.

Kirkkokansa seisoo or-
todoksisen tavan mukaan,
seremoniaa pitää useampi
pappismunkki alttarilla.
Munkki kiertää myös seu-
rakunnan keskellä suitsuk-
keen kanssa. Ortodoksi-
seen palveluun voi osallis-
tua myös luterilainen, mut-
ta ei ehtoolliselle, mitä heil-

lä edeltää aina synnintun-
nustus. Tunnelma kirkossa
oli harras ja puhutteleva,
vaikka kieltä emme ym-
märtäneetkään.

Yläkirkko odottaa vielä
korjaustaan, vaikka siellä-
kin on edistytty jo hyvin.
Päivät kuluivat seuratesa
luostarin normaalia arkea.
Teimme retkiä yläpuolella
oleviin kohteisiin ja kirk-
koihin. Meillä oli myös
mahdollisuus vierailla luos-
tarin museossa, jossa näim-
me runsain kuvin luostarin
kehityksen nykyasuunsa asti.

Matkasta jäi lämmin ja
kotoinen tunnelma lapsuu-
den muistojen noustessa
voimakkaana mieleen.
Luostarin kellojen kumina
elää taas mielessäni pitkään,
mieli on onnellisia muistoja
tulvillaan.

SUOMA SAARINEN

Suoma Saarinen Laatokan rannalla.

Luostarin kellot

Luostarin kellot kumajaa,
pyhän alkavaksi kaiuttaa,
niin hiljaa väreillen,
mi saa tuon soinnun
pyhän ja ylhäisen,
se laskeutuu pohjaan sydämen.

Nyt pyhyttä käsin koskettaa saa,
kun laaja Laatokka aukeaa,
mi silmin siintää ja kangastaa,
mikä onkaan rauhan maa,
tyyntyä rauhaa
luostarin kellot toivottaa.

SUOMA SAARINEN

Salme Nurminen ja Suoma Saarinen Konevitsassa punaisen hotellin rappusilla.

Taiteilija Maarit Hurmerinnalla on juuria Pyhäjärvellä ja Italiassa

Laatokka ja lapsuudessa
kuullut mummon ja äi-
jän tarinat Vpl. Pyhäjär-
veltä inspiroivat taiteilija
Maarit Hurmerintaa,
o.s. Äijö, sanoittamaan
laulun, joka on lähiviik-
koina kuultavissa netis-
sä.

Suomalaisen pop-mu-
siikin kuningattareksi
kutsutun taiteilijan ja hä-
nen miehensä Sami
Hurmerinnan esiinty-
miskeikalla Keravalla
lehdellemme antama
haastattelu julkaistaan lo-
kakuun numerossamme.
Samoihin aikoihin jul-
kaistaan Hurmerinnan
uutta laulutuotantoa esi-
televä levyalbumi.

Vantaan Hiekkaharjus-
sa Rainer Hugonpoi-
ka Äijön, s. 1934, tyttä-
renä syntyneen ja lähellä

syntymäkotiaan perhei-
neen asuvan Maarit
Hurmerinnan isoisa
Hugo Äijö, s. 1904,
asui perheineen ennen
sotia Sortanlahdessa.
Niistä ajoista erityisesti
Maaritin isoäiti Helena
o.s. Kuronen kertoi vä-
rikkäitä tarinoita.

Äitinsä Concetta Äi-
jön o.s. Orlando puo-
lelta Maaritin juuret joh-
tavat Italiaan. Äidinisä
oli kuuluisa, suomalai-
sissa orkestereissa soitta-
nut huilisti Michel Or-
lando.

KAARINA
PÄRSSINEN

Sami Hurmerinta,
Maarit Hurmerinta ja
Pentti Lahti musisoi-
massa Keravalla.

Kalamajan, Motruan ja Pölhölän jakokunta koolla

Vuodesta 1946 lähtien uusilla asuinsijoilla järjestetty kyliemme jakokunnan kokous ja kyläjuhla pidettiin tänä vuonna Keikyän seurakuntatalolla 3. elokuuta Sirkka ja Pertti Pohjolaisen kutsumana.

Pertti Pohjolainen toivotti juhlaään tervetulleeksi ja kutsui juontajaksi Pentti Rantasen. Yhdessäolo aloitettiin perinteiseen tapaan ruokailulla samalla seurustellen ja kuulumisia vaihtaen.

Jakokuntalaisia kokouksessaan. Kuva: Yrjö S. Kaasalainen.

Jakokunnan kokous

Yrjö Kaasalainen avasi jakokunnan kokouksen. Puheenjohtajaksi valittiin Matti Ahvonen ja sihteeriksi Liisa Rantanen. Hyväksymisen jälkeen Yrjö Kaasalainen esitteli tilin ja toiminnantarkastajien lausunnon. Tili- ja vastuuvapaus myönnettiin asianosaisille.

Jakokunnalle valittiin isäntä ja varaisäntä. Isännäksi valittiin Pertti Pohjolainen ja varaisännäksi Yrjö Kaasalainen. Annikki Salli ja Raimo Kiiveri valittiin uudelleen toiminnantarkastajiksi ja varatarkastajiksi myös uudelleen Leevi Orpana ja Reino Ahvonen.

Keskusteltiin seuraavan kokouksen järjestämisestä. Jo edellisenä kesänä oli ehdotettu, että vuonna 2014 kokoonnuttaisiin Pyhäjärvellä, kun sieltä lähdöstä olisi kulunut 70 vuotta. Yrjö Kaasalainen arveli, ettei

matkalle tulisi tarpeeksi osanottajia. Esko Pohjolaisen mielestä jakokunta voisi varata kaupalliselta matkanjärjestäjältä paikkoja, jos oma matka ei järjestäisi.

Juhlatoimikunta sai tehtäväksi suunnitella seuraavan kokouksen, kyläjuhlan ja mahdollisen matkan. Juhlatoimikuntaan tulivat Sirkka ja Pertti Pohjolainen, Yrjö Kaasalainen sekä Liisa ja Pentti Rantanen.

Jakokunnan kahviastias-tosta oli jäänyt jäljelle suuri emalinen kahvipannu, joka oli esillä kukkamaljakkona. Yrjö Kaasalainen sai pannun säilytettäväkseen.

Esko Pohjolainen urheilumiehenä otti esille jakokunnan nuoreen polveen kuuluvan Tuomas Seppäsen, joka tuli SM-kisoissa hopealle moukarinheitossa.

Päätettiin seurata nuoren heittäjän kehitystä mahdollista muistamista silmällä pitäen.

Kokouksen jälkeen Velteraanikuoro esitti komeasti kolme Jukka Kuoppamäen sävellystä ja lopuksi George de Godzinskyn sävellyksen Äänisen aallot. Kanttori Risto Kultala säesti pianolla.

Yrjö Kaasalainen kertoi kymmenen talkoolaisen olevan lähdössä uusimaan Pyhäjärven sankarihauta-alueen aita. Osa talkoolaisista oli jo pystyttämässä aita ensi kerrallakin.

Nyt juotiin kakkukahvit ennen varsinaisen ohjelman alkua. Kun oli laulettu Suvivirsi, vietettiin hiljainen hetki vuoden aikana kuolleiden jakokuntalaisten muistoksi. Kanttori Kultala lauloi kitaran säestyksellä Laps' olen Karjalan ja Emi-

lia Kaasalainen esitti viulu soolon.

Karjalaisten laulu kuuluu aina kyläjuhlan ohjelmaan. Komeasti se laulettiinkin. Sirkka Pohjolainen lausui keikyöläisen Ritva Haaviston runon Tarina kivilä. Nina Pohjolainen lauloi Veikko Lavin Evakon laulun koskettavasti kanttori Kultalan säestäessä kitaralla. Esko Pohjolainen luki enonsa Topias Pärssisen muistelman Kesäyön lauantaipäivä Montroullalla. Esko Pohjolainen sai myös Pyhäjärvi-säätiön onnittelut 85-vuotispäiväkseen Pirjo Kiialan ja Yrjö Kaasalaisen välittämänä.

Satakunnan laulu ja Pentti Rantasen pitämä loppuhartaus päättivät tämänvuotisen jakokunnan tapaa-

ULLA
KAASALAINEN

Kauvatsan karjalaiset tapasivat

Kauvatsan karjalaisia yhteiskuvaan ikuisti Joonas Hinkkanen.

Lauantaina 30.8 kokoon-tui Kauvatsan karjalaiset ry:n jäseniä aina pääkaupunkiseutua, Turkua, Tamperetta ja Poria myöten tarinailtaan Tuomo Hinkkaselle Kauvatsalle.

Tilaisuudessa muisteltiin kesäkuussa Pyhäjärvelle tehtyä varsin onnistunutta kotiseuturetkettä, jolle osallistui 40 matkalaista. Seuraava retki on tarkoitettu järjestää v. 2015 viikkoa en-

nen juhannusta. Majapaikakin on jo varattu.

Myös loppuvuoden tulevaa ohjelmaa suunniteltiin. Marras-joulukuussa järjestetään perinteiseksi muodostunut joulujuhla.

Yhtenä juhlan teemoista on yhdistyksemme 65-vuotinen taival. Ajankohdasta ilmoitetaan jäsenillemme hyvissä ajoin.

TUOMO
HINKKANEN

Karjala on laulujen ja laulajien maa

Karjalaisjuurinen, menestynyt basso Matti Turunen pyhäjärveläisten vieraaksi

Tätä kirjoitettaessa ihmettelen äkkiä kylmennyttä säätä. Eilen +23 ja nyt sataa roikaa jo kuudetta tuntia. Työhuoneestani avautuvan maiseman keskeinen komistus, tuuheiden vanhojen riippaköivujen monumentaalinen rykelmä alkoi kellastua oksalta melkein silmissä. On hyvä hetki tarttua syksyn haasteisiin ja käynnistellä syyskauden toiminta myös pitäjäseurassa. Jo keväällä päätimme, että Karjalan Liiton tämän vuotinen teema, musiikki, otetaan Vpl. Pyhäjärvi-seuran syyskuun teematapaamisen aiheeksi.

Saamme vieraaksemme lupaavan nuoren laulajan, Matti Turusen, s. 1982, joka iloksemme kertoi pitkään halunneensa tulla esiintymään Karjalatalolle. Helsingissä asuva, joensuulaislähtöinen Turunen osallistui tänä vuonna tammikuussa pidettyihin Lappeenrannan laulukilpailuihin. Siellä hän hienosti selvisi finaaliin ja oli vahva kandidaatti kilpailujen kärkipai-koille. Yleisö piti Matin esityksistä ja hän oliikin yksi heidän suosikeistaan. Laulua Turunen on opiskellut mm. Tom Krausen ja Jorma Hynnisen oppilaana.

Matti Turusella on isänpuoleisia juuria luovutetulla alueella Sortavalan Helylässä. Jo varsin nuoresta alkaen laulajaksi halunnut ja alan koulutuksessa pitkälle edennyt Turunen valmisteleekin parasta aikaa Sibelius-Akatemiassa musiikin maisterin tutkintoon kuuluvaa diplomia kirkkomusiikin alueella. Hän omaa nuoresta iästään huolimatta kokemusta myös kuoronjohtajana. Äänialtaan bassoa laulava Matti Turunen on kolmena viime kesänä ollut kiinnitettynä Savonlinnan oopperajuhlille useiden eri oopperoiden solistisiin tehtäviin.

Kokoonnumme Karjalatalolle Laatokka-saliin sunnuntaina 22.9. klo 13.00 musiikkiteemalla. Nautittuamme aluksi omakustanteiset emäntien valmistamat kahvit, lauletaan yhdessä karjalaisia lauluja, vanhoja koululauluja ja muistoja herkistäviä muita tuttuja sävelmiä. Lisäksi saamme kuulla Matti Turusen esiintyvän – joskus tuonnempana on sitten ehkä konsertin vuoro!

Laulujen lomassa katselemme valkokankaalta pari hienoa pyhäjärveläisaiheista kuvasarjaa. Näemme sukututkijana ja erinomaisena valokuvaajana tunnetun Heikki Haikosen kuvia Vpl.Pyhäjärveltä, jossa hän dokumentoi näkymiä kiertäessään polkupyörällä Pyhäjärven ympäri heinäkuun alkupuolella. Lisäksi näemme hänen kuvasarjansa Hämeenkyrössä vietettyjen Pyhäjärvi-juhlien sunnuntaipäivästä.

Lämpimästi tervetuloa mukaan yhteiseen ilta-päivään, teemana musiikki ja nauttimaan yhdessä laulamasta ja nuoren upeaäänisen Matti Turusen laulusta sekä hienoista pyhäjärveläiskuvista!

KAARINA PÄRSSINEN

Lappeenrannan laulukilpailujen finalisti Matti Turunen saapuu laulamaan ja laulattamaan pyhäjärveläisten teematapaamiseen 22.9.

Evakkolapsien kokemuksia – Karjalan ja Petsamon evakkojen tunteja

Vpl. Pyhäkylä-Seuran 15-vuotisjuhlassa huhtikuussa 2013 Seija Hirvikoski esitti koosteen evakkolasten vaiheista kertovasta kahdesta kirjasta: "Evakkolapset", koonnut Anne Kuorsalo ja Iris Saloranta, sekä "Elämää edestakaisin", koonnut Toivo Hinkkanen ja Esko Simonen.

Pyhäjärvi-lehden numerossa 5/2013 oli pieni päätös Seijan esittämästä koosteesta. Esitys kokonaisuudessaan oli erittäin mielenkiintoinen ja Seija sai juhla-väen kuuntelemaan mielenkiinnolla.

– Muistan äitini myös kertoneen ihmeissään useita kertoja, kun talosta ei edes kurria saatu evakkolapsille. Ja Seijan sanoja lainatakseni "Pyhäjärvi-lehden juttuun sen verran oikaisua, että omaa kokemustani on vain vihonviimeinen kappale, ei evakkolapsiosio kokonaan", viestittää nyt tämän koko esityksen lehteen lähettänyt Mauri Hauha.

Eli siirrytään siis evakkolapsien tunnelmiin pienten lasten niitä aikanaan kokenut.

Lähtö

Määräys on tullut. Keski-
viikkona 15.6.1944 aamulla pitää kylän olla tyhjänä asukkaista. Maalasin joidenkin tuolien alaosaan isän nimen ja osoitteeksi Ähtäri, jonka tiesimme olevan josain kaukana Pohjanmaalla.

Punakorvan aamumaito pantiin henttariin, se Eeron

toiseen käteen. Toiseen pikkuiskon käsi. Tuolloin oli toiselle evakkomatkalta lähtevän kahdeksanvuotiaan Eeron kasvoille jo asettunut se totisuus, joka häntä seuraa vieläkin.

Äiti, miksei me oteta Jekua mukaan? Se oli ensimmäinen kysymys, joka jäi vaille vastausta. Sen jälkeen kysymyksiä tuli yhä lisää ja vastauksia oli yhä vähemmän.

Katselin viimeisen keran kotiani ja kotikylääni veneestä. Kylä oli hiljainen ja autio. Omenapuut kukivat ja laiho viheriöi.

Neljä viikkoa kestävä evakkotaipaleen ensimmäinen muistikuva on läheltä kotia, pellon toiselta laidalta. Äitini sanoi: Katsokaa lapset! Nyt näette kodin viimeisen kerran. Äiti alkoi itkeä.

Piti jättää koti, piti jättää isä ja kotiseutu. Matka edessä oli tuntematon.

Mihin nyt joudumme? Jotain kosteaa tuntui vierähtävän poskipäilleni.

Matkalla

Me – äiti ja kolme tyttöä – valmistauduimme eväillä ja lähdimme yön selkään härkävaunussa lehmien mukana. Pitkä tavarajuna kolkutteli hitaasti eteenpäin. Juna kulki epätasaisesti, aika kului hitaasti. Aamulla juna pysähtyi tuntemattomalle asemalle.

Iltapäivällä rantauduimme Viipurinlahden pohjoisrannalle. Aikuiset rasi-
tuksesta uupuneina, me lap-

set pelon ja kauhun kokeneina, märkinä ja viluisina. Jatkuva jono ihmisiä kävelen, hevoskärryillä, tavaroit-
ten joukossa istuen tai ta-
luttaen tavaroita täyteen las-
tattua polkupyörää...

Mummo, 85-vuotias, turvasi minua, 13-vuotiaaseen, kun vanhin ja nuorin perheestä lähtivät junaan.

Minulle isä laittoi kärryn perässä kulkemaan sonnimullikan. Se ei aina ollut halukas taivaltamaan toisten tahdissa. Tähän hanka-
luuteen kyllästyneenä "unoh-din" sen eräänä aamu-
na jonkun mälikumpareen taakse, oli muka "hävinnyt".

Pommitus oli päällä, kun päästiin aseman sirpalesuo-
jaan. Pikkuveli meinasi huk-
kia ihmisten joukkoon. Valitusta ja itkua se oli, mutta sitten tuli hiljaisuus, kun joku aloitti virren: Ju-
mala ompe linnamme. Kaikki yhtyivät siihen.

Matkan aikana nousivat ahdistavana mieleen kaiken-
moiset kertomukset han-
kalista matkakokemuksista ja pommituksista. Silloin ei autannut muu, kuin vetää takki korvien yli ja ottaa puhelu ylöspäin. Hyvin Hän kaikki hoiti.

Uudet seudut

Lienemme olleet aikamoi-
nen näky monien päivien ja
öiden matkustamisen ja val-
vomisen jälkeen, nuhrisis-
sa ja likaantuneissa asuissa
epämääräisiä nyyttejä kan-
taen.

Ei nyt sovi, pojat kun

tulevat sodasta, pitää olla
heille tilaa, emäntä sanoi.
Laahustimme takaisin ase-
malle. Odotusta asemahuo-
neessa. Viimein tuli muka-
va isäntä ja lastasi minut
pyörän tarakalle. Pääsim-
me touhukkaan emännän
hoiviin. Ja lopulta sain las-
keutua makuulle lattiavuote-
elle.

Metsän reunatalossa
meistä huolehdittiin, sur-
kuteltiin ihmisten kamalaa
kohtaloa ja hellittiin, halat-
tiin, sain kananmunia ja
omenoita. Ja Helsingin val-
kotakkinen paksu lääkäri
sanoi: Ei mitään matkusta-
mista enää. Lepoa vaan ja
terveellistä ruokaa.

Meit siirrettiin linja-autoil-
sinne erälle kansakoululle.
Siellähän myö oltiin tarjot vä-
hä neekeriorjat enne Ame-
rikas, jot minkälaise per-
reen kukakii isäntä ottaa.
Mein pere ol iso ni myö
jäätti sinne koulul iha vii-
mesiks...

Mummo lähti ostamaan
lapsille kurria naapurista.
Hän palasi kasvot kivisinä,
iski henttarin hyllylle: ei ol-
lut riittänyt kurria evakoi-
den lapsille, pitää antaa va-
sikoille.

Minulla alkoivat tähänas-
tisen elämäni leppoisimmat
viikot. Lähdin päiviksi pai-
meneen kylän kirjaston aar-
teita mukanani. Lehmät oli-
vat käyneet kovan koulun
kävellessään satoja kilomet-
reja Pyhäjärveltä Keski-
Suomeen. Ne osasivat kul-
kea jonossa tien reunaa pit-
kin. Kun annoin lehmille
luvan, ne poikkiesivät tien

sivuun ja alkoivat syödä
uutterasti ja sitten kävivät
lepäämään. Siellä keskisu-
omalaisessa metsässä tulivat
tutuksi sekä Annit että kii-
peilevät Tarzanit. Siellä
unohtuivat sodan kauhut-
kin.

Kipu

Ei sitä noin ruukata tehdä ja
sanua, oli lause, joka tuli
tutuksi. Me opimme läk-
symme: ei itketä. Äitikin
itki vain lemmiä lypsäes-
sään.

Seuraavana kesänä muu-
timme uusiin maisemiin:
parakkiin metsän keskelle.
Mies nimeltä isä saapui ja
sota jatkui kotona...

Asumme tässä, mutta
elimme ajatuksissamme
muualla. Ajattelin, että siel-
lä jossain muualla oli var-
masti kaikki paremmin. Se
oli kuin luvattu maa.

Lapsi vaistosi koti-ikä-
vän, joka oli läsnä arjessa,
odotti nurkissa kuin hämä-
rä, työntyä esiin, kutsumat-
ta.

Sanotaan, että lapsen
joustava mieli sopeutuu,
unohtaa. Minuun evakko-
us jäi asumaan.

Koulus miun puhheel-
nauretti... Moni luopui äi-
dinkielestään.

Mitä kaikkea me evak-
kolapset mahdoimmeakaan
tehdä vain miellyttääksem-
me ja tullaksemme hyväk-
syttyiksi.

Elämä jatkuu

Lähdin kahdesti, 3- ja 7-
vuotiaana. Lapsuus oli har-
maa: koko ajan oli vähän

häätä jonnekin ja levotonta.
Aikuisena on paljon mu-
kavampaa.

Lapsuudestani muistan,
että siirtokarjalaiset tukivat
toinen toisiaan. Oli koettu
samoja asioita.

Kovalla työllä, yritteliäi-
syydellä, vastuuntunnolla –
jopa liikaakin – evakkolap-
si on rakentanut kotima-
taan kotona, työssä, politi-
ikassa, taiteessa...

Seurustelun sakramentti,
sisukkuus, itku ja nauru,
huumori, laulu ja usko ovat
kantaneet.

Evakkolapsen lapsi

Lapsuudestani jäi mieleen,
että oli tärkeää tehdä tai
olla tekevinään työtä koko
ajan. Kaupungissa asuvat
koulukaverini naureskelivat
siirtokarjalaista taustaani.
Aikuistuessani se alkoi
nousta minulle voimava-
raksi. Minusta puhkesi esiin
karjalaisen isän tyttö.

Hämmästyttävä oivallus
tämän päivän kielellä: isäni
oli pakolainen. Olen pako-
lainen lapsi.

*Jonkinlainen sädekehä, har-
monia ja aurinko ympäröi aja-
tusta isäni lapsuudesta Karja-
lassa. Työntäyteistä, niukka-
kin arkea se lienee kuitenkin
ollut. Siellä Pyhäjärven hiek-
kaisessa mullassa ovat juureni
syvällä. Sieltä ovat muuttaneet
minuun herkkyyks itkuun ja
nauruun. Ja joku selittämätön
kaipaus... Lieneekö evakko-
lapsenlapsen etuoikeus.*

SEIJA HIRVIKOSKI

SA-kuvien arkistot avoinna, Pyhäjärvenkin kuvia löytyy

SA-kuvien joukosta löy-
tyy myös tämä otos teks-
tiillä sankarihautaus Py-
häjärvellä 29.10.1942.
Onko kyseessä nimen-
omaan Vpl. Pyhäjärven
sankarihautausmaa?

Ulkojumalanpalveluk-
sessä 1.8.1942 Pyhäjär-
vellä. SA-kuva.

Pyhäjärven sankarihaudalta 21.9.1944. SA-kuva.

Vpl. Pyhäjärvi-juhlien sukutapahtumassa lähes sata osallistujaa Sukuseminaarissa rautakauden jäljillä

Hämeenkyrön Vpl. Pyhäjärvi-juhlilla 20.7.2013 järjestetyssä sukuseminaarissa käsiteltiin edellisvuoden tapaan Pyhäjärven esihistoriaa.

Pääluennoitsijana F.E. Silanpää-lukion auditoriossa järjestetyssä tilaisuudessa saatiin kuulla Turun yliopistossa työskentelevää arkeologi, FM Juha Ruohosta. Hän kertoi tapahtumassa mielenkiintoisista löydöistä, joita arkeologisissa kenttätöissä kesällä 2012 oli tullut esille. Löydöistä Ruohonen kirjoitti jo Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä 12/2012, mutta sukuseminaarissa yleisöllä oli mahdollisuus tutustua löytöaineistoon tarkemmin kuva-aineiston kautta.

Erityistä kiinnostusta herätti Pyhäkylästä, Ison pappilan pellosta löydetty rahaa, jonka oli löytänyt paikkakunnalla toimiva arkeologian harrastajatutkija metallinielmaisimen avulla.

Löydöksistä puhuttivat myös Kiskonsaaresta löytyneet kaksi luonnonkiveä, joihin oli hakattu selvät riskikuviot. Kuvioiden merkitys ei ole vielä toistaiseksi auennut. Kotiseuturakentajien onkin syytä pitää silmät avoinna luonnonkivistä mahdollisesti löytyvien hakattuja kuvioiden tai kuppimaisten syvennyksien varalta: ne saattavat tarjota arvokasta lisätietoa rautakauden ajan elämästä ja uskomuksista. Seminaarissa Ruohonen korosti uusien löytöjen merkitystä Vpl. Pyhäjärven seudun rautakauden tutkimukselle.

– Uudet löydöt täyttävät asutuksellista aukkoa, joka Pyhäjärven alueella löytöjen puutteen vuoksi aikaisemmin otaksuttiin olevan, Ruohonen totesi.

Seminaarin toisena luennoitsijana saimme kuulla Kauko Hinkkasen kertomana Suvannon seudun

sukututkimuspiirin jäsenistä kootun paikallishistorian työryhmän työstä vuoden 1918 tapahtumien tutkimuksen parissa. Työryhmä pyrkii selvittämään ja laatimaan katsauksen vuoden 1918 sisällissodan tapahtumista Suvannon seudun pitäjien alueella, ja tarkoituksena on koota myös elämäkertatiedot vuoden 1918 sisällissodassa surmansa saaneista henkilöistä. Esitelmässään Hinkkanen kävi läpi myös Vpl. Pyhäjärven tapahtumia vuoden 1918 osalta, kertoen mm. Pyhäjärven asemanseudulla käydystä taistelusta.

Viimeisenä luennoitsijana tilaisuuden juontaja Kalle Pakarinen esitteli suku- ja paikallishistorian tutkimuksesta kiinnostuneille hyödyllisen www.finna.fi -aineistotietopalvelun, jota kehitetään osana Kansallinen digitaalinen kirjasto -hanketta. Käyttöönottovai-

heessa aineistopalvelu tarjoaa tiedonetsijöille kattavan viitetietokannan arkistojen, kirjastojen ja museoiden aineistoista. Tulevaisuudessa palvelun avulla voidaan etsiä myös suoraan sähköiseen muotoon digitoitua aineistoa, mm. asiakirjoja, valokuvia, äänitteitä, kirjallisuutta ja liikkuvaa kuvaa.

Tilaisuuden lopuksi seminaarin yhteyteen oli toettuun tapaan järjestetty kokoontumismahdollisuus pyhäjärveläisille suvulle ja seuroille. Tapahtuman yhteydessä kahviteltiin F.E. Silanpää-lukion ruokalassa tuttuja tavaten ja seminaarissa käsitellyistä asioista keskustellen. Osallistujia seminaarissa oli lukuisasti: paikalla oli noin 100 innokasta suku- ja paikallishistoriaa kiinnostunutta pyhäjärveläistä.

KALLE PAKARINEN

Kaksi koristeellista eläinriipusta Pyhäkylästä.

Pronssinen hevosenkengän muotoinen solki Pyhäjärveltä.

Tunnelmia kesäjuhlilta Maailma muuttuu, Eskoseni!

Sain vaimoni Seijan kanssa heinäkuussa osallistua Hämeenkyrössä vietetyille Vpl Pyhäjärvi-juhlille tyttäremme perheen myötäväikutuksella. Juhlat olivat kaikesta puolesta hienosti järjestetty ja ilmatkin suosivat meitä juhlijaita.

Juhlajumalanpalvelus oli erikoisen mielenpainava ja pastori Anu Lemisen saarna koskettava. Päiväjuhlassa Matti Pitkon letkeä juonto sai niin yleisön kuin esiintyjätkin rentoutumaan ja suut messingille. Dosentti Silvo Kaasalaisen puheen vertaukset "lällykarjalaisista kovvaakammasta -karjaisiin" olivat osuvia ja ohjelma muutoinkin kaikin puolin korkeatasoinen.

Mutta jotain puuttui... Missä ihmeessä olivat minun Noitermaan aikaiset koulukaverini? Enpä tavan-

nut heistä ketään. Onneksi Pulakan tytöt olivat paikalla! Kun tätä poikakaverien puutetta vaimolleni ihmettelin, hän totesi: "Niin muuttuu maailma, Eskoseni!..."

Keuruselän Seuran 70-vuotisjuhlaa vietettiin noin kuukausi Vpl Pyhäjärvi-juhlien jälkeen Keuruulla. Olin tullut 15-vuotiaana evakokopikana hevosella toisen nuoren pojan kanssa Noitermaasta Keuruun Liesjärvelle. Siellä meidät otettiin hyvin vastaan Hirvikylän poikien porukkaan.

Aikuisiässä olemme vaimoni kanssa olleet paljon liesjärveläisten kanssa yhteisissä riennoissa, pitoloissa ja teatterimatkoilla. Aina joku mukana olleista on muistellut sodan jälkeisiä aikoja, jolloin Liesjärvellä oli paljon pyhäjärveläisiä.

Evakot jäivät heidän mieliinsä iloisina ja sydämellisinä ihmisinä, vaikka olivat tulleet kodittomina uudelle seudulle.

Tässä juhlassa toistui uudelleen Vpl Pyhäjärvi-juhlien kokemukseni. Vanhoja kaveritani ei ollut seuran tilaisuudessa paikalla. –Minusta on tainnut tosiaan tulla vanha mies.

Olen saanut elää pitkän ja rikkaan elämän. Hienoa, että Vpl Pyhäjärvi-juhlat kiinnostavat uusia sukupolvia ja nuorten osuus lisääntyy.

Vuosittain vaihtuvat järjestäjät ovat onnistuneet luomaan juhlista houkuttelevat, koska uusia juurien etsijöitä tulee mukaan.

ESKO SIPPONEN
85 vuotta
Keuruu

Pyhäjärvi-juhlien muistoja Hämeenkyröstä; jumalanpalveluksesta saapuvat lippuja kantaen Risto Toiviainen ja Kari Äikäs. Ensi kesän juhlat vietetään Ikaalisissa.

Pyhäjärvi-juhlilla Sipposet vaihtamassa kuulumisia Paula ja Kari Äikkään kanssa.

Pyhäjärvi-juhlat
Ikaalisissa 19.-20.7.2014

vpl. **Pyhäjärvi**

Kotisivut osoitteessa:
www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

Suvannon seudun pitäjyhteisöiden aloitteesta Perhe ja suku sodan varjossa -seminaari Karjalatalolla

Vuosi sitten Suvannon seudun pitäjyhteisöiden edustajat päättivät kokouksessaan, ettei vuonna 2013 tehdä Karjalan matkaa. Sen sijaan päätettiin ehdottaa yhteistyötä Karjalaisten pitäjyhteisöiden liitolle ja Karjalan Liitolle seminaarin järjestämiseksi. Seminaari toteutuu lauantaina 9.11.2013 Helsingissä Karjalatalolla.

Karjalaisista suvuista, pitäjistä ja historiasta kiinnostuneille on ohjelmaa koko päiväksi. Tarjolla on sukuseuratapahtumia, piiritapaamisia, sukututkimukseen liittyviä esitelmiä ja Perhe ja suku sodan varjossa -seminaari.

Päivän ohjelma alkaa Uudenmaan, Karjalaisten Suku- ja Pitäjähdistysten liittojen piiritapaamisella. Sukututkimustietoutta jakavat FT Kari-Matti Piilahti ja varatuomari Markku Ruuskanen.

Perhe ja suku sodan varjossa -seminaarissa käsitellään jatko- ja asemasodan ajan siviilien arkea luovutetussa Karjalassa. Aiheeseen johdattavat mm. professori Martti Turtola ja FT Pirkko Sallinen-Gimpl. Lisäksi kuullaan omakohtaisia muistelmia, millaista sodan arki oli lasten silmin.

Alustava ohjelma:

klo 9 -10 Piiritapaaminen (Uusimaa, KSYL, KPYL)
klo 10-10.45 Suvun jäljillä: Karjalaista sukututkimusta ja asutushistoriaa, FT Kari-Matti Piilahti
klo 10.45-11.30 Ajankohtaista tietosuoja-asiaa sukuharrastajille, varatuomari Markku Ruuskanen
klo 11.30-12.30 Lounastauko
Perhe ja suku sodan varjossa -seminaari:
klo 12.30-13.15 Karjalan palautus ja asuttaminen jatkosodan aikana, prof. Martti Turtola
klo 13.15-14.00 Karjalainen nainen ja perhe, FT Pirkko Sallinen-Gimpl
klo 14.00-14.30 Kahvitauko
klo 14.30-15.15 Sota-ajan arki lapsen silmin, aikalaisten muistikuvia
n. klo 15.30 Seminaarin päätös

Mistä löydän hyvän lahjan?

Tässä vihje: Hanki kirjapari *Kaunisti Vpl Pyhäjärveä*, osat I ja II. Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta vain 95 euroa + läh. kulut. Lisätietoja ja tilaukset: taubila@pp.inet.fi tai 044 564 1040
Noudettavissa myös johtokunnan jäseniltä ilman läh. kuluja. Sekä <http://vpl-pyhajarvi.fi/kirjapuoti>

Evakkoäiti-muistomerkkihankkeen tuotto käytetään lyhentämättömänä.
Keräystilin numero: OKOYFIHH,
FI84 5789 5420 0253 68.
Viite: 30009
Keräyslupa: Karjalan Liitto ry
Keruu aika: 2.11.2012-31.10.2014

Saunailasta kutsu tarinalounaille

Pääkaupunkiseudun Vpl Pyhäjärveläiset kokoontuivat syksyn ensimmäiseen tapaamiseen perinteisesti Helsingin Jollakseen, Karjalaisten kesäkodille 22.8.2013. Loppuillasta kailalla oli mahdollisuus osallistua Pääkaupunkiseudun

karjalaisten järjestämään kuutamouintiin ja saunomiseen.

Kokoontuminen keräsi taas mukavasti väkeä. Tällä kertaa saimme vieraaksi muutaman sakkolalaisen; kuvassa oikealla pöydän päässä Sakkola-seuran pj.

Väinö Meskanen.

Suunnittelimme yhteistyötä ja ensimmäisenä askeleena saimme kutsun sakkolalaisten Tarinalounaille, joita pidetään joka kuukauden 2. maanantai klo 13. Tilaisuus on omakustanteinen ja se pidetään

Karjalatalon ravintola Kareliassa. Kaikki pyhäjärveläiset ovat tervetulleita! Ensimmäisellä tapaamisella lokakuun 14 päivä Jaakko Kianter Ilmariselta kertoo eläkeasioista.

HELI NYKÄNEN

Laatokan laulu

Ken lapsena Laatokan laineilla souti
ja ulapan riemuja rintaansa joi,
"hän ainiaan kaihoten kaipaapi sinne
kun laineiden laulelot sielussa soi".

Kun Laatokan hyrskyjä katseli kauan
ja aallokon ärjyissä taistella sai,
"hän tuntenut silloin on kalvavan kaipuun
mi sähköyvän lemмен rintaansa toi".

Mut joskushan Laatokka peilinä päilyi,
kun pilvet sen pintahan heijastuu.
"ah silloinpa haaveiden kultaiset kunnaat
niin kauniina sielussain kangastuu".

Ken kaiken tään nähdä ja tuntee saikaan
ei mielestä häipyä konsaan voi
"ah sinnepä nytkin mä kaihoten kaipaapi
kun muistojen mainingit sielussa soi".

Kirjoittanut ja säveltänyt johtajaopettaja
Armas Tuohino
Sortanlahden kansakoulu

Laulun sanat Pyhäjärvi-lehteen muisteli

SUOMA SAARINEN

Tilaa PYHÄJÄRVI -tuotteita

* Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 60-vuotishistoriikki. 136 sivua, runsaasti valokuvia ja muisteluja niin säätiön alkuaikojta kuin eri paikkakunnilla pidetyistä juhlilla ja muista pyhäjärveläisten tapahtumista. Hinta 20 euroa + postikulut.

* Isännänviiri (suunnittelu Kaarle Viika) koko 45x400 cm. Hinta 75 euroa + postikulut

* Vpl. Pyhäjärvi pöytästandaari (suunnittelu Kaarle Viika) jälleen saatavana hinta 42 euroa + postikulut.

* Tilaukset säätiön asiamies
Pirjo Kiiala p. 044-2815047 pirjo.kiiala@gmail.com

* Reino O. Kukko ja Kaarle Viika, Vpl. Pyhäjärvi v. 1989 ilmestynyt kuvateosta edelleen saatavissa. Runsaan kuvamateriaalin lisäksi kirjassa on laaja historiaosuus entisestä kotipitäjästämme sekä muresanasto selityksineen. Hinta 25 euroa + postikulut.

Muista myös uudet adressit, lisätieto takasivulla

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön puheenjohtajat

Hallituksen puheenjohtaja
Yrjö S. Kaasalainen Harjavalta,
Kallenk. 10
29200 Harjavalta
puh. 0400-626 770,
yrjo.kaasalainen@luukku.com

Hallituksen varapuheenjohtaja
Juhani Forsberg Helsinki,
Ryytimaantie 19 A 8
00320 Helsinki,
puh. 050-511 2899,
juhaniforsberg@gmail.com

Hallintoneuvoston puheenjohtaja
Esko Pulakka Nokia,
Kuljunperäntie 189
37200 Siuro
puh. 044 383 0867
esko.pulakka@gmail.com

Säätiön asiamies
Pirjo Kiiala Tampere
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

Reino O. Kukko neuvoi: Mitä kannattaa lukea

Terveisin
Reino

Erkki Honkala Nurmi-järjeltä lähetti taannoin Pyhäjärvi-lehden toimitukseen kirjeen, minkä hän oli löytänyt mappejaan selatesaan. Kirje kertoo Reino O. Kukon 35 vuotta sitten antamia lukuvinkkejä.

– Ystäväni Reino O. Kukko opasti minua 1970-luvulla sukutietojen etsimisessä Kansalliskirjastossa. Joskus keskustelimme kirjallisuudesta heidän liikkeen-sä HeVin toimistossa. Pyy-sin luetteloja kirjoista, joi-den lukemista hän suosittelisi, muistelee Honkala.

Kirjoitus on toisinto Rei-no O. Kukon Erkki Honka-lalle 9.3.1978 päiväämäs-tä kirjeestä:

Jospa sitten yrittäisin poi-mia joitakin kultajyviä siitä osasta maailmankirjallisuut-ta, jonka elämäni varrella olen lukenut. Jos jätämme Raamatun ja Homeroksen keskustelun ulkopuolelle, niin on sanottava, että se kirja, joka minulle kenties eniten on merkinnyt, ja jo-hon palaan aina uudelleen, on Axel Munthen ”Hu-vila meren rannalla”.

Tämä osui käsiini sinä ajankohtana, jolloin minua oli kohdannut elämäni suu-rin suru: veljeni kaatui. Ja merkillisesti se lohdutti, pa-lautti elämänhalua, antoi jäl-leen elämänuskoa. Kun huippulahjakas ja älykäs ih-minen on avoimin silmin kulkenut läpi elämän ja sit-ten vanhana, sokeuden uh-kaamana viisaana vanhuk-sena kokoa kansion väliin kaiken elämänviisautensa, jossa lisäksi totuus ja taru

yttyvät erottamattomaksi kokonaisuudeksi, siitä syn-tyy se runollinen kokonai-suus, jonka laatua on vai-kea määritellä. ”Sorrenton postivene laski latinalaispur-jeensa, ja minä hyppäsin rannalle”. Näin se alkaa.

Maailman suuromaaneis-sa asetan etusijalle Tols-toin ”Anna Kareninan” ja ”Sodan ja rauhan”. Myön-nän tosin, että viimeksi mai-nitusta hyppäsin yli joitakin ”sotakohtia”, mutta sitä antoisampaa tuo ”rauha”.

Lähes samaan luokkaan kuuluvat Nobelin palkin-nolla palkitut: Galsworthy ”Forsyten taru” ja Tho-mas Mann ”Buddenbroo-kit”. Cervantesin ”Don Quojote” on tuottanut mi-nulle monia riemun hetkiä, samoin sen suomalaissyntyinen, mutta muinaiseen Egyptiin sijoitettu ”suku-lainen”, Mika Waltarin ”Si-nuhe”. Sinuhe ja Kaptah ovat samanlainen parival-jakko kuin Don Quijote ja Sancho Panza. Kohtalaisen korkealle arvostin myös Boris Basternakin ”Toh-tori Zivakon”, sekin No-belin palkinnon saanut.

Kulttuurihistoriasta tulee etsimättä mieleen Egon Friedellin kolmiosainen ”Uuden ajan kulttuurihis-toria”. Sen lukemista pi-dettiin aikanaan vivistykseen kuuluvana eivätkä vuodet ole mielestäni sitä miten-kään haalistaneet: asiat, joista hän kirjoittaa, eivät ole mik-sikään muuttuneet. Joka ta-pauksessa tämä teos teki Friedellistä maailmankuu-

lun. Jo teoksensa motoksi hän lainaa roomalaista Ar-rianosta, mikä antaa aavis-tuksen siitä, mitä tuleman pitää ja saa lukijan hyvälle tuulelle: ”Mutta jos joku sattuisi ihmettelemään, että niin monien historiankir-joittajien jälkeen minullekin saattoi johtua mieleen sel-laisen kirjan kirjoittaminen, niin lukekoon hän ensin noiden muiden kaikki kir-joitukset, ryhtyköön sen jäl-keen lukemaan minun kir-jaani ja ihmetelköön vasta sitten”.

Friedellin ”Kulttuurihis-toriaa” voi lukea kursori-sesti, asia kerrallaan. Sitä ei tarvitse lukea kuten romaania. Friedell panee monet asiat uuteen arvojärjestyk-seen, mutta tekee sen niin mielenkiintoisesti ja vauh-dikkaasti, että se panee myös oman mielikuvituk-sen liikkeelle.

Jo hänen arvointinsa maailman taidehistorian suurista nimistä: Tizian, Michelangelo, Rembrandt, Rubens, Watteau, jne. ovat sinänsä mitä mielenkiintoi-simpia analyysijä; samoin keisari Kaarle V, Luther, Shakespeare, Bacon, H. C. Andersen ja monet muut näyttäytyvät ikään kuin uu-dessa valossa.

Friedellin väkevä kielen-käyttö juhlii myös hänen sellaisia asioita kuin ”de-mokratia” ja ”vapaus” ana-lysoidessaan. Kirjassa on paljon alkukielisiä lainauk-sia (kreikka, latina, italia, ranska, englantti), mutta ne on käännetty ja selostettu kirjan viimeisillä sivuilla.

Elämäkertakirjallisuus-desta ovat mielessäni ylitse muiden Stefan Zweigin ”Maria Stuart” ja ”Marie Antoinette”. Nämä olen lukenut alkukielellä, saksak-si, mutta toivon, etteivät ne suomennettaessa olisi pal-jon haalistuneet. Saman kir-jailijan ”Ihmiskunnan tähti-hetkiä” ja ”Eilispäivän maa-ilma” ovat yhtä lailla jää-neet mieleeni kirjoina, joi-den ajatonta arvoa ei voi kiistää. Joka tapauksessa Stefan Zweig, Itävallan juu-talainen, saavutti kirjoillaan maailmanmaineen.

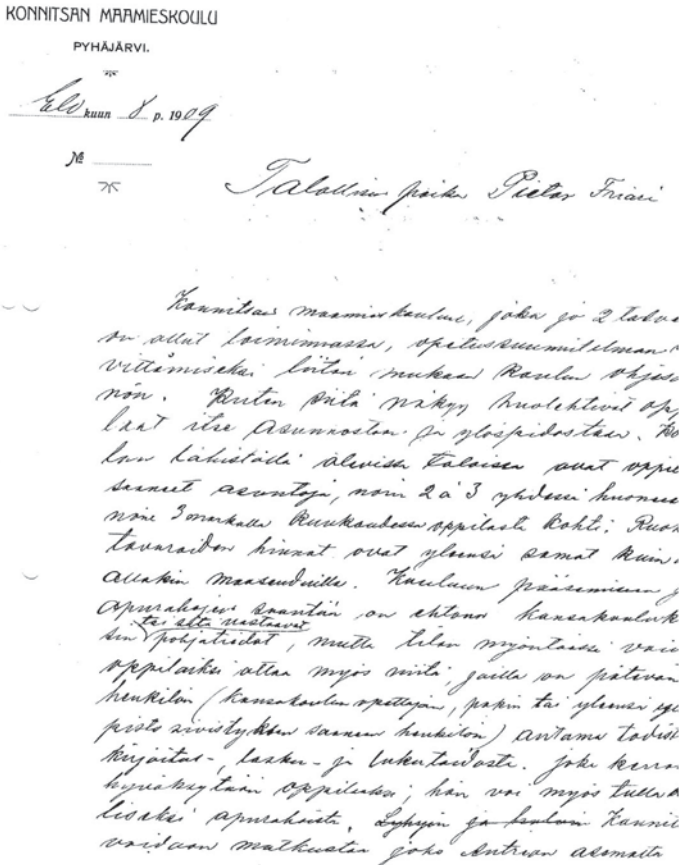
Koska olen Kreikan an-tiikin harrastaja ja suuri ihai-lija, matkakirjasuosikkini liit-tyvät Kreikkaan ja Kreikan antiikkiin. Mieleeni tulevat V. A. Koskenniemen ”Su-vipäiviä Hellaassa” ja Gö-ran Schildtin ”Odysseuk-sen vanavedessä”. Mutta suuren vaikutuksen minuun teki myös kirja sellainen kuin Karen Blixen ”Eu-rooppalaisena Afrikassa”. Blixen osoittautui herkän-hienoksi kertojaksi.

Olisi mielenkiintoista tie-tää, miten moni näistä on Sinulle jo ennestään tuttu? Ilmeisesti ei sentään ihan kaikki. Nämä tässä mainit-semani kirjat ovat mieles-täni sellaisia, joilla on ajaton arvo, jotka eivät koskaan vanhene, joihin voi palata aina uudelleen.

Mutta ellet ole lukenut Homerosta ja jos kuitenkin haluaisit häneen syventyä, niin ensin on luettava Lin-komiehen ”Homeros.

- Terveisin Reino

Konnitsan maamieskoulun terveisiä 1909

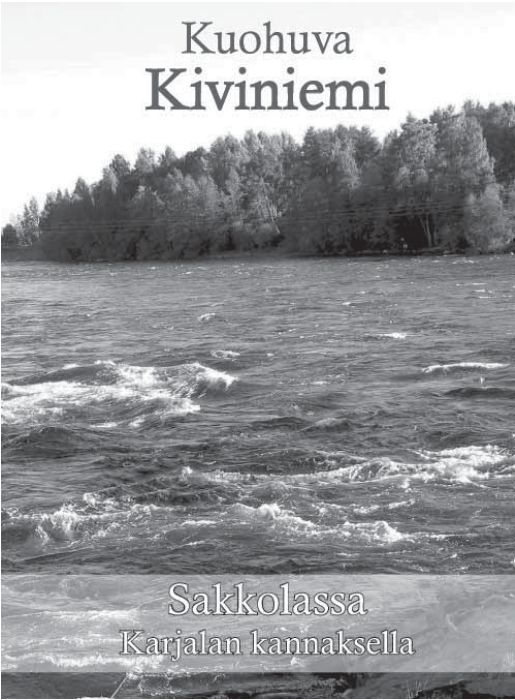
Muistoja yli sadan vuoden takaa; Pirkko Karoniemi antoi lehdelle kopion, joka kertoo Konnitsan maamies-koulun käytäntönä vuodelta 1909. Dokumentti on Karoniemen isoisä Pietarin peruja, hän vastaanotti kirjeen koululta elokuussa 1909.

Konnitsan maamieskoulu, joka jo 2 talvea on ollut toiminnassa, opetussuunnitelman selvittämiseksi liitän mukaan koulun ohjesäännön. Kuten siitä näkyy huoleh-tivat oppilaat itse asunnostaan ja yöspidostaan. Koulun lähistöllä olevissa taloissa ovat oppilaat saaneet asuntoja, noin 2-3 yhdessä huoneessa noin 3 markalla kuukaudes-sa oppilasta kohti. Ruokatarvareiden hinnat ovat yleensä samat kuin muuallakin maaseuduilla. Koululuun pääsemi-seen ja apurajojen saantiin on ehtona kansakoulukurssin tai sitä vastaavat pohjatiedot, mutta tilan myöntäessä voidaan oppilaiksi ottaa myös niitä, joilla on pätevän henkilön (kansakoulunopettajan, papin tai yleensä yli-opistosivistyksen saaneen henkilön) antama todistus kirjoitus-, lasku- ja lukutaidosta. Joka kerran hyväksyt-tään oppilaaksi, hän voi myös tulla osalliseksi apurahois-ta.

Konnitsaan voidaan matkustaa joko Antrean asemalta laivalla Kiviniemeen ja siltä maanteitse tai Sairalan ase-malta maanteitse Räisälän kautta. Matkakustannukset tulenevat jotakuinkin samoiksi. Kehoittakaa toisiakin paikkakunnaltanne lähtemään kouluun, sillä nykyinen yhteiskunta alkaa välttämättömästi vaatia tietopuolista pohjaa kaikilla ammatin aloilla työskenteleviltä.

VIKTOR JUNTUNEN

Kiviniemestä ilmestyy kyläkirja

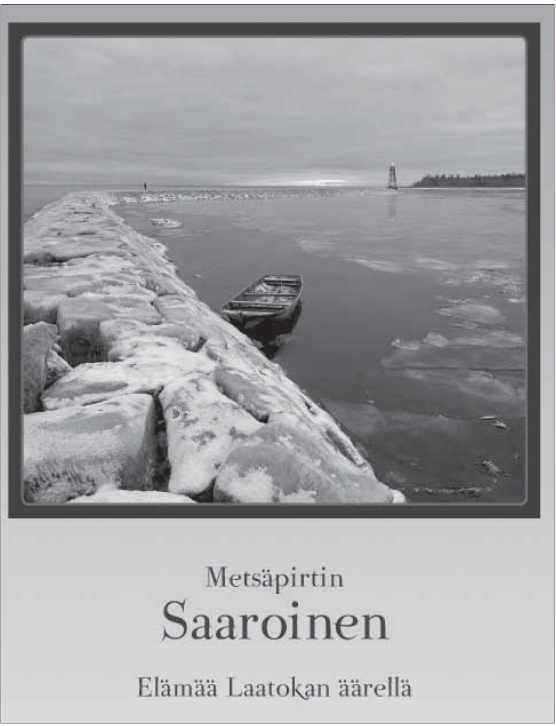

Pyhäjärven naapuripitäjä Sakkolan kylä- ja koulupiiri kirjasarjan päättävä Kiviniemen kyläkirja julkis-tetaan Lempäälän Ehtookodossa sunnuntaina 29. syyskuuta klo 13. alkaen. Kiviniemi on tuttu monelle Kannaksen matkaajalle mm. majoituspaikkana vii-meisten parinkymmenen vuoden aikana tehdyillä kotiseutumatkoilla.

Kirjan nimi ”Kuohuva Kiviniemi Sakkolassa Kar-jalan kannaksella” kuvaa monitahoisesti yhtä Sakko-lan suurimmista kylistä. Paitsi tunnettu vesiväylä kosken kuohuineen, on Kiviniemi ollut vilkas ja tapahtumarikas paikkakunta jo varhaisista ajoista. Se oli tärkeä liikenteen solmukohta ja liike-elämän keskus. Erilaisten elinkeinojen ohella paikkakunta tarjosi kulttuuria ja harrastuksia asukkailleen. Lisäksi aluetta teki tunnetuksi JP4:n varuskunta Kiviniemen Kasarmilassa. Kiviniemellä oli tärkeä rooli myös Suomea koetelleissa sodissa.

Kirjassa on 512 sivua, kerronnan ohella runsaasti valokuvia, karttoja ja muita dokumentteja. Kirjan päättää värikuvasio, joka näyttää alueen nykynäky-miä ja visioita tulevaankin. Kirjan kustantaa Sakkola-Säätiö kiittäen samalla kaikkia teokseen aineistoja antaneita.

Metsäpirtin Saaronen kertoo tarinaansa

Myös Metsäpirtin pitäjän Saaroisten kuulusta ka-lastajakylästä Laatokan rannalla on tehty oma kirjansa. Tiedustelut mm. kirjatyöryhmän puheen-johtaja Ilmi Pesonen puh. 040 7306166.

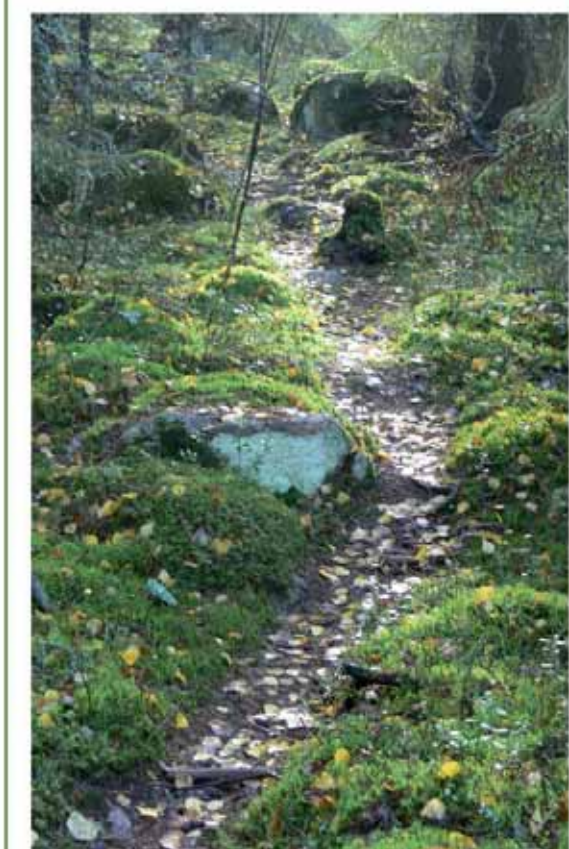
Tilaa uusia Pyhäjärvi-Säätiön adresseja

– Adresseja voidaan käyttää monipuolisesti sekä surunvalittelu- että onnitteluadresseina. Kaikissa adresseissa on useita muisto- tai onnittelulauseita varustettuja välilehtiä sekä värssytön lehti, johon adressin lähettäjä voi itse kirjoittaa oman värssynsä. Ylimääräiset välilehdet pannaan valinnan jälkeen pois, kertoo adressien suunnittelija Juhani Forsberg.

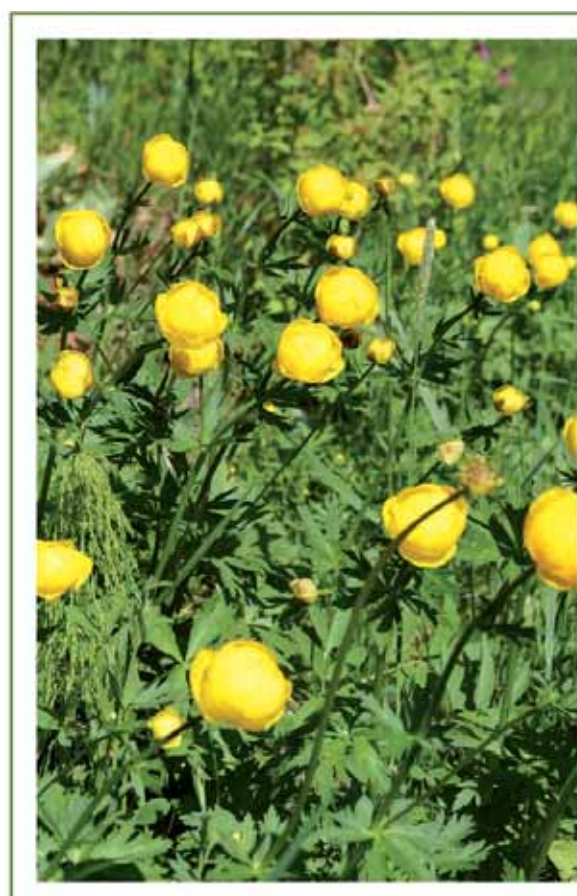
Adresseja on viisi, jotka voidaan nimeltään:

1. "Tulkaa minun luokseni", kuvana Vpl. Pyhäjärven kirkon alttaritaulu.
2. "Valoisa polku", kuvana hämärän metsän läpi kulkeva polku, johon osuvat auringonsäteet.
3. "Iiris", kuvana sinivioletti iiriksen kukka tummaa taustaa vasten.
4. "Karjalan neito", kuvana lähikuva riippuvasta Karjalan neito-kukasta.
5. "Kullerot", kuvana kulleroketo auringonpaisteessa.

Adressit 10 euroa kappale + postituskulut. Tilaukset: Juhani Forsberg Ryytimaantie 19 A 8 00320 Helsinki, puh. 050-511 2899 tai juhaniforsberg@gmail.com.

Lämmin osanotto

TAPAHTUMAKALENTERI

Vpl. Pyhäjärvi seura ry:n syyskuun teematapaamisen aiheena on musiikki. Tervetuloa aloittamaan syyskauden toiminta sunnuntaina 22.9. klo 13.00 Laatokkasalissa Karjalatalolla, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Vieraanamme Lappeenrannan laulukilpailujen finalisti, karjalaisjuurinen Matti Turunen, joka sekä esiintyy että laulattaa meitä. Lisäksi katsomme kaksi tuoretta Heikki Haikosen kuvakavalkadia heinäkuulta: Vpl. Pyhäjärveltä sekä Pyhäjärvi-juhlien sunnuntaista Hämeenkyrössä. Aluksi omakustanteiset kahvittelut. Tulkaa joukolla mukaan, pyhäjärveläisjuuriset ja heidän ystävänsä, lämpimästi tervetuloa!

Suvannon seudun pitäjäyhteisöjen tapaaminen Hämeenlinnassa Karjalapirtillä su 29.9. klo 13.

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikerhon lokakuun tarinatuokio on ke 2.10.2013 klo 13.30, Koulukatu 12 Tampere. Tervetuloa!

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon lokakuun kokous pidetään torstaina 03.10.2013 klo 13 alkaen Lahdessa Ravintola Wanhassa Herrassa. - Tervetuloa!

Lounastapaaminen sakkolalaisten kanssa: Sakkola-Seura on kutsunut pyhäjärveläisiä mukaan heidän järjestämänsä, omakustanteiseen lounastapaamiseen ravintola Kareliaan Karjalatalolla Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki maanantaina 14.10. puolenpäivän jälkeen. Tiedustelut lähempänä tilaisuutta Sakkola-Seuran pj. Väinö Meskanen, p. 040-7430805 tai vaino.meskanen@kolumbus.fi.

Vpl. Pyhäjärvi seura ry:n lokakuun teematapaaminen: Viikan perikunnan lahjoitusarkistoihin tutustuminen. Tervetuloa tutustumaan näytteisiin Viikan perikunnalta seuralle lahjoitetun, kulttuurihistoriallisesti mittaamattoman arvokkaan arkiston aarteista. Pyrimme saamaan tilaisuuteen mukaan myös Arkistolaitoksen asiantuntijan. Tilaisuus järjestetään Karjalatalolla Laatokkasalissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki sunnuntaina 20.10.13 klo 13.00. Aluksi omakustanteiset kahvittelut. Lämpimästi tervetuloa aiheesta kiinnostuneet pyhäjärveläisjuuriset ystävineen! - Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Vpl. Pyhäjärvi seura ry:n sääntömääräinen syyskokous järjestetään sunnuntaina 17.11.2013 klo 13.00 Karjalatalolla Laatokkasalissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki. Syyskokousasioiden lisäksi aloitamme ensi vuona jatkuvan sarjan Vpl. Pyhäjärveä kylä kylältä tutustumalla Konnitsaan laajan kuvakatsauksen ja konnitsalaisasiantuntijoiden kera. Tarkemmin lokakuun lehdessä, seuran nettisivuilla www.vplpyhajarviseura.fi ja jäsenkirjeessä.

Seuraava Pyhäjärvi-lehti ilmestyy lokakuussa.

Aineistot toimitukseen viimeistään
pe 11.10. mennessä, kiitos!

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö
Kotisivut: www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasemantie 375
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Toimitusneuvosto:
Juhani Forsberg, Marja Härmä, Yrjö S. Kaasalainen, Pirjo Kiiala, Esko Pulakka, Markku Pärssinen ja Marjo Ristilä-Toikka.

Toimituksella on oikeus lyhentää ja muokata lehteen lähetettyä aineistoa.

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Toimitus, päätoimittaja Rautasemantie, Lempäälä kts. yhteystiedot vierestä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 30 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm):
kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 24%